

Št. 168

**MAJ & JUNIJ
2020**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhancič – Biba, Jasmina Memič, Špela Blatnik, Diego Mendes, Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Maruša Ivančič

Ilustracije:

FF, DNP, Leah Artist Mihalič, J. Prager, TenebrisCilva, P. Linforth,

Fedja Kovič

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank

Zadnja stran: #dežvobraz & Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

TOVARIŠ COVID-19

Foto: osebni arhiv

Le malokdo si je predstavljal, kako hitro se lahko naša življenja obrnejo na glavo. In vendar so korenite spremembe vsakdana, ki smo jih bili deležni, znova dokazale, kako trdovratna je človeška narava. Ena izmed bolj presenetljivih značilnosti te krize je solidarnost, s katero se je na eksistencialne potrebe soljudi odzvalo človeštvo po vsem svetu, lahko bi rekli, da se je solidarnost v terminu koronavirusa globalizirala. Slovenija ni izjema.

Na Društvu Kralji ulice smo v tem smislu ostali odprti ust. Preprosto nismo mogli verjeti, kako pozitiven, in kako hiter, je bil odziv javnosti na naše potrebe. V eni izmed resnejših kriz in enem izmed negotovejših časov v novejši zgodovini, je solidarnostni val udaril kot cunami. Ker smo bili primorani s 14. marcem ukiniti distribucijo in ponujanje cestnega časopisa, se je pojavilo vprašanje, kako naprej. Kot neprofitni nevladni organizaciji so nam finančne rezerve namreč tuj pojem. Nimamo jih. Ne moremo si jih privoščiti. In vendar na nas računa mnogo ljudi, ki jih podpiramo. V času koronavirusa še toliko bolj. Za mnoge članice in člane društva je prispevek za časopis *de facto* edini vir denarnih sredstev za preživetje, za plačilo sobe ali stanovanja. Že majhen izpad dohodka zlahka poruši krhko ravnovesje, ki so ga vzpostavili. Kriza je tudi na primerih mnogih redno zaposlenih potrdila tako deficit urejenih delovnih razmerij kot ranljivost zaposlenih, brezdomnih kakopak ne gre primerjati z njimi.

Zazevala je luknja v denarnici. Povpraševanj po donacijah hrane, sanitetnem materialu, oblačilih, zaščitni opremi ipd. je bilo vsak dan več, zato smo se med drugim odločili obrniti tudi na javnost. Sami ne bi zmogli. Začeli smo kampanjo zbiranja finančnih in drugih sredstev. To so bile preproste Facebook objave, pozivi k solidarnostni gesti, na katere ste se izredno pozitivno odzvali, najsi je šlo za denarne ali materialne donacije, samoiniciativno deljenje objav ali zvrhan koš vzpodbudnih besed. Veriga nesebičnosti, ki je sledila pozivu, nam je omogočila izplačila denarnih nadomestil za izpad dohodka pri ponujanju cestnega časopisa. Pri izplačilih smo vzeli v obzir aktivnost članov in članic društva v prvih dveh mesecih tega leta. Višino je določal rang prodaje, torej so aktivnejše osebe prejele višja nadomestila.

V začetku aprila smo 172 aktivnim osebam za dva tedna izrednih razmer v mesecu marcu izplačali za 5.000€ denarnih nadomestil. Najnižje izplačilo je bilo 5€, najvišje 288€. Na začetku maja smo po istem kopitu razdelili 10.000€, in sicer za čas izpada dohodkov v mesecu aprilu. Časopis je v tem času izhajal v spletni obliki in je bil brezplačno dostopen na naši spletni strani in našem FB profilu. Brez vaše podpore izplačilo denarnih nadomestil ne bi bilo izvedljivo. Težko je najti besede zahvale, ne da bi zvene le pocukrano, že slišano, zato naj končamo z iskrena hvala vsem, ki ste nas na kakršen koli način podprli in nam zaupali. Se vidimo na ulici!

Jean Nikolič

TRR: SI56 0510 0801 2105 010, BIC banke: ABANSI2X, koda namena: CHAR, namen: donacija, sklic: SI99 (brez sklica), Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
SMS: A1 in Telemach – na 1919 pošljete sporočilo BREZDOMCI1 ali BREZDOMCI5 (1/5€), T-2 – na 1919 pošljete sporočilo BREZDOMCI, s čimer donirate 1€, Telekom – na 1919 pošljete sporočilo BREZDOMCI1, s čimer donirate 1€

Kazalo:

2	UVODNIK
4	RIMSKA – ZAČASNO ZAVETIŠČE
7	ZGODOVINSKA RUBRIKA
8	TEREZA VUK: FAKOF S TO KORONO, ZJEBALA JE LIVERPOOL
9	SLIŠANJE GLASOV
10	#OSTANIDOMA IN BREZDOMSTVO
12	#OSTAJAMONAUICAH
14	GOSTUJOČI KOLUMNIST
15	SKUPNOSTNI PROSTOR TOČKA V ČASU KORONE
16	KAJ SE DOGAJA V TOTEM MARIBORU?
17	PTUJSKA SCENA
18	DELO V SPLOŠNO KORIST (DSK)
19	IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE
20	PREŽIVETI KORONO
21	NASTANITVENA PODPORA V ČASU EPIDEMIJE
23	CESTNA FILOZOFIJA
24	MARIBORSKA STRAN
25	PROGRAM ZA PREPREČEVANJE DELOŽACIJ IN KREPITEV MOČI ZA OHRANJANJE OBSTOJEČIH NASTANITEV MED KORONO
26	MILOŠEV FOTO KOTIČEK
27	UPANJE
28	IN MEMORIAM: DANILO
30	DNEVNI DISTRIBUCIJSKI CENTER V ČASU KORONE
32	IZZA REŠETK
33	KAJ DOGAJA V ČASOPISNI DEŽELI DANSKI?
34	MAMA, MOJ ANGEL
35	ČASOVNICA UKINITVE DISTRIBUCIJE ULIČNIH ČASOPISOV
36	ŠTAJERSKA KRIŽANKA
38	KRIŽANKA

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

03
KRALJI
ULICE

A VESTE, DA MI JE KAR VŠEČ, DA MED PONUJANJEM ČASOPISA VEČINO
ČASA STOJIM ALI HODIM SEM TER TJA. NA MISEL MI JE PRIŠLO,
PAČ BOM TO TUDI ZAPISALA, DA MI JE CELO LAŽJE KOT PRI DELU,
KJER BI MORALA SEM PA TJA TEKAT, ZELO HITET, PA IMET ZRAVEN »ŠEFA«.

SONATA

RIMSKA – ZAČASNO ZAVETIŠČE

04
KRALJI
ULICE

Ob pojavu novega koronavirusa in pozivanju vseh nas, naj ostanemo doma (v izolaciji), je slogan *#ostanidoma* zvenel precej ironično vsem, ki doma nimajo in živijo na ulici ali v drugih neprimernih prostorih. Po naših grobih ocenah v Mestni občini Ljubljana vsaj 50–70 oseb spi na ulici, v parkih, pod mostovi, v zapuščenih hišah ipd. (in večkrat tudi krožijo med različnimi oblikami nastanitve ter spanjem zunaj). Ob sprejemanju ukrepov, ki so ohromili javno življenje in omejili delovanje nevladnih organizacij, so brezdomni, ki spadajo v rizično in najranljivejšo skupino, izpostavljeni dodatnemu tveganju in več kot očitno se je pokazalo, da v Sloveniji brezdomske problematike ne naslavljamo povsem ustrezno. Zato smo s sorodnimi organizacijami na MOL naslovili poziv za sodelovanje in podporno delovanje v času epidemije koronavirusa SARS-CoV-2 na področju programov brezdomstva in zasvojenosti, v katerem smo opozorili na ranljiv položaj naših uporabnikov in uporabnic. Slabši stanovanjski pogoji oziroma odsotnost le-teh so povezani tudi s slabšimi možnostmi vzdrževanja higiensko-preventivnih ukrepov, o pomembnosti katerih nas je stalno obveščala strokovna (in laična) javnost. Kako jih upoštevati, če nimaš doma, kamor se umakneš, ali lastne kopalnice, kjer poskrbiš za higieno? »Jezna sem, gre za bolezen elite, medtem pa jaz serjem v vrečke.« Med drugim smo v dopisu jasno pozvali, da se za brezdomne ljudi uredi dodatne nastanitvene kapacitete, kjer bodo lahko nastanjeni 24 ur na dan in ne samo ponoči. Ob prepovedi zadrževanja zunaj in v skupinah smo se spraševali, kje pa se ljudje, ki so še vedno odvisni od storitev organizacij oziroma nimajo doma, sploh lahko družijo oziroma gibajo. MOL se je na naš poziv (in verjetno tudi poziv medijev) odzvala in nam omogočila prostore začasno zavetišče. Poskrbeli bodo za plačilo vseh nastalih obratovalnih stroškov, medtem ko so vodenje prepustili našemu društvu. Začasno zavetišče predstavlja dodatno aktivnost našega društva, za katero trenutno (še) nimamo ustreznega financiranja ... na Kraljih ulice smo vedno sledili potrebam, ki smo jih zaznali na terenu in si ob tem rekli, kdo pa bo, če ne mi – nevladne organizacije. V sredo, 1. 4. 2020, smo prevzeli ključne prostore na Rimski ulici 3 in do petka popoldne uspeli pripraviti sobe in ostale prostore, ki mnogim trenutno predstavljajo začasno varno zatočišče, ki smo ga poimenovali Rimska. Postelje nam je priskrbel ljubljanska izpostava Uprave RS za zaščito in

Rimska 3

Foto: JN

Skupni prostori in impro kuhinja

Foto: Maruša Ivančič

reševanje, za druge pripomočke pa smo poskrbeli v okviru društva. Velika zahvala gre javnosti, ki nas je podprla z veliko donacijami posteljnine, brisač, oblek in higienskih pripomočkov. Gostoljubno so nas sprejeli tudi sosede, s katerimi si delimo stavbo in so nam omogočili, da smo vzpostavili delovanje infrastrukture.

V zavetišču je prostora za do 20 oseb, sprejemamo tako moške kot tudi ženske – žal je v Ljubljani malo možnosti bivanja za brezdomne ženske, zato je pomembno, da je nekaj ležišč namenjenih izključno njim. Bivanje v zavetišču je brezplačno. Ležišča so se zapolnila že v prvih dneh po odprtju; mnoge brezdomne, za katere smo vedeli, da spijo zunaj, smo že nekaj dni pred odprtjem obvestili, da se lahko v petek po 16. uri oglasijo na novi lokaciji. Kljub temu, da so kapacitete stalno polne, smo uvedli sistem, da nove kandidate in kandidatke sprejemamo vsak dan okoli 20. ure, v kolikor se postelje sprostijo: »Všeč mi je, ker so prostori kot v kakem starem dvorcu, visoki stropi in široko stopnišče. To me spominja na vzgojni zavod, kjer sem bival. Počutim se kot doma.« Rimska je zavetišče s 24-urno obliko bivanja, kar pomeni, da imajo ljudje možnost celodnevne bivanja. To je ključnega pomena, saj le tako ljudem omogočimo umik z javnih površin in v zaprte prostore. Ko smo stanovalcu razlagali pravila bivanja, je vprašal, do katere ure mora zapustiti zavetišče. In smo povedali, da spodbujamo, da vsi ostanejo notri tudi čez dan: »Aha, okej, v katerem prostoru pa?« »Če želiš lahko tudi v svoji postelji.« »A cel dan sem lahko tu? Pa celo noč? Nikamor mi ni treba, zakon!« Pri tem je smiselno dodati, da v zavetišču sobiva vsaj 20 oseb, s prostovoljci in z zaposlenimi uporabljajo skupne prostore, zato je o zagotavljanju najustrežnejših zdravstvenih in varnostnih ukrepov težko govoriti. Takšna je žal realnost ... verjetno marsikje.

»Moram priznati, da me je presenetilo, kako so ljudje padli v postelje prvo noč ... utrujeni od ulice ... Marsikdo je sicer rekel, da še rabi čas, da se naspi, saj je spanje na postelji kar čudno.«

Jutra na Rimski se začenejo s kavo in z zajtrkom, nadaljujejo pa s skupnim čiščenjem ter razkuževanjem prostorov. »Najprej moramo pred svojim pragom popucati«, rečejo in počistijo tudi pred vhodnimi vrati ter okolico zavetišča. Ob petkih opravimo temeljito razkuževanje prostorov zavetišča v velikosti 345 m²,

vsak si tudi preobleče svojo posteljo. Čez dan nekateri odhajajo po opravkih, drugi čas preživljajo v zavetišču in bližnjem parku. Težko je čez noč spremeniti svojo rutino preživljanja časa, pa vendar mnogi po dolgih letih igrajo družabne igre, gledajo filme, berejo knjige ... »Ali imate še kakšen papir in svinčnik, že skoraj 30 let nisem nič narisala?« in je narisala osupljivo risbo pokrajine. Očitno je, kako ljudje pogrešajo neke nam samoumevne prostočasne dejavnosti ali pa opravke, ko se jim ni treba cele dneve spopadati s preživetjem pod milim nebom.

»Če bo kej za pomagat, me pokličite – karkoli!«

24-urna prisotnost zaposlenih in prostovoljcev omogoča, da smo uporabnikom in uporabnicam družba za neformalni klepet ali podporni pogovor. Ljudi spodbujamo, da si uredijo svoje statusno-administrativne stvari in z njimi razmišljamo, kam naprej, ko se zavetišče zapre.

Ob popoldnevih si nekateri zdaj, ko imajo pogoje za kuho, na improviziranem štedilniku redno pripravljajo zrezke, krompir in drugo zelenjavo, ki si jih kupijo sami. »Da ne boš mislila, jaz znam drgač ful dobr kuhat!« Zelo redko se zgodi, da kdo za sabo ne pospravi, močno se čuti, kako cenijo prostor, kjer lahko spodobno živijo. Nato drugič razkužimo površine. Pozno popoldan se navadno malo »zagužva« kopalnica, pred umivanjem pa si marsikdo izbere čiste obleke, smiselno sortirane po škatlah, ki nam jih je podarila javnost. Večeri se večinoma pričnejo z ogledom TV Dnevnika, kateremu sledi ogled filma (čez vikend tudi dveh) ali druženje, končajo pa z obveznim cigaretom pred spanjem.

Pri delovanju zavetišča so nas podprle sorodne organizacije, katerim se iskreno zahvaljujemo. Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote našim stanovalcem in stanovalkam omogoča tuširanje (predvsem tistim, ki sami tega ne zmorejo) in pranje oblačil, prav tako pa nam pomagajo s pranjem posteljnine in brisač, ki jih potrebujemo v zavetišču. Medicinska sestra, ki deluje pri Društvu Stigma, nudi redno pomoč in svetovanje osebam v zavetišču, pri dežurstvih pa se nam je pridružila strokovna delavka iz ŠENT-a, Slovenskega združenja za duševno zdravje. Slovenska filantropija nam je priskočila na pomoč v okviru projekta Viški hrane, tako da imajo naši stanovalci in stanovalke skoraj vedno tudi kaj za zob. Zahvala gre še ostalim nevladnim organizacijam in vsem pravnim in fizičnim osebam, ki so nas podprle z materialnimi in denarnimi donacijami.

Če zavetišče za mnoge pomeni priložnost za urejanje življenja, ne moremo mimo skrbi za zdravje. Na Rimski gostimo tudi aktivne intravenske uporabnike drog, pri katerih večkrat pride do kompliciranih ran, ki se razvijejo v nekroze. Te neznansko

05
KRALJI
ULICE

Nekateri stanovalci potrebujejo redno zdravstveno oskrbo

bolijo, praviloma pa se pojavljajo na rokah in nogah ter nemalokrat vodijo v amputacijo ali pa celo sepso ter posledično smrt. Za zdravljenje takih ran je ključna dobra higiena ter redno previjanje – to je za mnoge brezdomne intravenske uživalce drog nemogoče. V zavetišču se je stanje oseb s temi težavami ob omogočeni skrbi za higieno (ne gre le za tuš – tudi za čista oblačila, brisače ter prostor, kjer oseba leži in spi!) ter rednih prevezah z ustreznim sanitetnim materialom bistveno izboljšalo. Sanitetni material delimo tudi s terensko ekipo iz Roga, ki preveze zagotavlja ljubljanskim brezdomnim osebam, ki so še vedno na ulici. Žal pa stabilnejših razmer, ki jih nekaterim aktivnim uživalcem drog nudi zavetišče, za pričetek spopadanja s to težavo ne morejo izkoristiti vsi. Centri za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog namreč v ambulantno in bolnišnično obravnavo ne sprejemajo novih kandidatov za čas krize (izjema so nosečnice ter pacienti po odpustu, ki jim je bila nadomestna terapija uvedena med hospitalizacijo). Odveč je omenjati, da se pravzaprav ne izvajajo nobene nenujne zdravstvene obravnave. Kljub temu pa smo prek pro bono ambulate uspeli urediti zobozdravstveni poseg eni od stanovalk v zavetišču, ki je že dolgo trpela hude bolečine, zdravstvenega zavarovanja pa ni imela urejenega. Neverjetno je, kako se nekaj tednov prespanih noči, rednih obrokov in varnega okolja že na zunaj pozna ljudem.

Misel na to, da bo začasno zavetišče slej kot prej zaprlo svoja vrata, marsikoga spravlja v stisko, saj se nihče ne želi vrniti na ulico. Zaradi visokih cen stanovanj in sob v Ljubljani ter premajhnih kapacitet v zavetiščih in nastanitvenih programih je stiska ljudi več kot upravičena.

Ekipa z Rimske

Urednik razkužuje prostore

Foto: Nada Žgank

KO SE VRAČAM IZ PONORELEGA SVETA OSTRIH ROBOV,
ME POZDRAVI POGLED NA CERKEV SVETEGA BLAŽA NA HRIBU,
ŽAMETNI ZRAK, VSA TA ČAROVNIJA OLJK, TRT IN ZELENJA,
VSA TA MEHKOBA MIRU V VALUJOČI TIŠINI,
KO SO SANJE RESNIČNOST,
KO ČUTIŠ, DA MORAŠ CENITI VČERAJ,
ŽIVETI DANES,
VSE SO PRIPRAVE,
ČISTO BLIZU, CIPRESOV GAJ.

FRANJO FRANČIČ

1. MAJ

RDEČE ZASTAVE V PRVEM PLANU.
SOCIKONOGRAFIJA NA TV.
PRAZNIK KMETOV IN PROLETARCEV.
LUMPENPROLETARIAT PA HOJLA
NA MESNE KLOBASE IN POSTANO PIVO NA
ROŽNIK.

1. MAJ

1. MAJ NAS SPOMINJA NA ČASE,
KO JE BLO TEŽKO.
1. MAJ ZA NAS VSE.
1. MAJ TKO V PARTIZANIH KOT V
REVIRJIH.
TUKI JE SLABO, ZATO NAJ ŽIVI 1. MAJ !

1. MAJ

STAHANOVCI IN JEKLO GORI.
V TOVARNI SE PRŽGE TEKOČI TRAK.
DELAVCI NA ŠIHT HITE.
ZA STROJEM PA GNIJEJO KOSTI.
ZA VSE NAS – 1. MAJ!

RDEČE ZASTAVE V PRVEM PLANU
ZA 1. MAJ!

ČRTOMIR CLONSKY

Ne nastavi
mi ogledala
pred obraz,
to nisem jaz.

Vsaka
obljuba
postala je
guba.

Vsaka
laž
mi je dala
siv las.

Nedeljka

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 13. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

V nekdanji državi sem bil zaposlen v obdobju, ko je bil odstotek zaposlenih na vrhuncu, tako sem le tu pa tam srečal osebo, ki je bila brez družine in na cesti. Someščani takšnih po navadi niso marali, saj so od drugih slišali, da so lenuhi in pijančki. K taki osebi sem pristopil, se usedel zraven na klop in pogovarjal. Tako sem spoznal Toneta Gombača. Bil je prijeten sogovornik, povedal mi je marsikaj o svojem življenju, bil je denimo zaprt. Njegova žena si je namreč našla ljubimca, medtem ko je on garal v Nemčiji in po njegovih besedah služil, da bi si kupila skupno stanovanje. Ko je izvedel za afero, je ženinena ljubimca v jezi vrgel skozi okno in ta je umrl. Poklical je policijo ter se predal oblastem. Ko je odslužil kazen, ni smel obiskati svojih otrok, niti ni vedel, kje so, tudi službe ni dobil, saj so bili v bivši državi zaporniki izredno stigmatizirani. Tako je živel, na vsake toliko je šel za dva dni v zapor zgolj zato, da se je malo uredil. Takrat še ni bilo vse tako dostopno, kot je sedaj, ko so na voljo zavetišča in seveda tudi Društvo Kralji ulice, ki po svojih najboljših močeh pomaga pri nastanitvi brezdomnih. Od tedaj je minilo kar nekaj časa in nekoč, ko sem šel peš po Trubarjevi ulici, sem na križišču z Resljevo cesto videl nekega človeka krvavega ležati na tleh. Toneta sem spoznal po obleki, bil je mrtev, verjetno se je iz obupa vrgel pod kamion. Takšnih tragičnih zgodb je polno okoli nas, nekateri to vidimo, nekaterih se to ne tiče, toda zavedati se moramo – tudi mi, ki imamo življenje urejeno, ne vemo, kaj nas čaka jutri, zato je bodimo ljudje za časa svojih življenj!

Po spominu zapisal Gregor B. Hann

Gregor, KU #011, Februar 2007

ZAHVALJUJEMO SE:

- Vsem **fizičnim osebam** za donacije materiala in finančnih sredstev, deljenje objav na socialnih omrežjih, predvsem pa za ogromno pozitivnih odzivov na poziv za pomoč in zvrhan koš vzpodbudnih besed v teh izrednih časih.
- **Društvu HUMANITARČEK** za plačilo položnic najbolj ogroženim osebam v programu *Preprečevanje deložacij in krepitev moči za ohranjanje obstoječih nastanitev* ter za izjemno podporo pri zbiranju sanitetnega materiala in spalnih vreč.
- **Društvu ŠENT** za »posojeno« strokovno delavko, ki nam lajša kadrovski primanjkljaj v zavetišču.
- **Društvu STIGMA** za »posojeno« medicinsko sestro, ki nudi redno oskrbo in medicinsko svetovanje osebam v zavetišču.
- **Društvu LAJKA** za donacijo hrane za pse in mačke.
- **Društvu prostovoljcev VINCENCIJEVE ZVEZE DOBROTE**, ki stanovalcem in stanovalkam začasnega zavetišča omogoča tuširanje (predvsem tistim, ki tega sami ne zmorejo) in pranje oblačil, prav tako pa nam pomagajo s pranjem posteljnine in brisač, ki jih potrebujemo v zavetišču.
- Podjetju **LIDL Slovenija d. o. o.** za darilna bona v vrednosti 400,00 evrov.
- Podjetju **SPAR Slovenija d. o. o.** za večjo donacijo veganskih klobas za zavetišče.
- **SUBWAY Slovenija** za donacijo sendvičev za zavetišče.
- **SLOVENSKI FILANTROPIJI**, ki nam je priskočila na pomoč v okviru projekta Viški hrane, tako da imamo vedno kaj za pod zob.
- **URŠKI HONZAK** za podarjen dobitek 1.000,00€, ki ga je priigrala na kvizu Milijonar.
- **LEO klubu** za denarno donacijo.
- **Društvu FOOD FOR LIFE** za donacijo jote, ki je dva dni polnila želodce v zavetišču.

Opravičujemo se, če smo koga izpustili.

TRIGLAV

V LEBDEČE MEGLICE SI POVIT,
KO NATE POSIJE JUTRANJI SVIT;
SLOVENSTVA TI SVETA SI GORA,
NAVDIH, SIMBOL NAŠEGA RODA.

VISOKO V NEBO STEZAŠ GLAVE TRI,
V DOLINAH POD TEBOI GRUČE LJUDI,
NA TRIGLAV, NA GORO SE JIM MUDI,
SE VZPENJAJO NATE Z VSEH STRANI.

SO PESMI SE MNOGE O TEBI SPISALE,
POSLUŠAJO JIH TVOJA KAMNITA UŠESA,
ČE PEKEL JE SPODAJ, SO GORI NEBESA,
ODHAJAM V DOLINO, ČAS JE SLOVESA.

BARJANSKI

Tereza Vuk:

FAKOF S TO KORONO, ZJEBALA JE LIVERPOOL

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Zdej k je ta koronca zaskvotala svet in postala zvezda, sem dojela par stvari. Hvala bogu, da živim sama. In da, hvala moji zmešani glavi, da mam že tko ene čudne depre in tesnobe in sem navajena tkole notr ždet. Sam so vseen filmski cajti. In ljudem se vedno bolj trga. Jao meni, da bi mogla zdej svojga tipa prenašat pr men doma. Jamra kokr, da je glih popadke dobil ob prvem porodu.

Da se začne že ob mal vročem čelu obnašat, kokr da mu vsi notranji organi odpovedujejo in sam še spomenik za padle borce čaka, na tist sem navajena. In pol se skor poslavlja po telefonu od mene, jaz mu pa mirno odvrnem nazaj, nej enga kratkega nagne pa potrpi, pa da mi itak skoz meče naprej *jaz sem bil v JNA vojski* in je torej to ena navadna malica napram poveljnikom v Jugi: »Če se kovanec ne bo odbil od nategnjene rjuhe na postelji, ima da greste vsi ribat skret.« Začnite z mojim, je bil glih dober *doručak* za zajtrk.

Sam njega zdej nč ne skrbi zaradi korone in notranjih organov, zdej je največji problem, da niti v službo ne more, čeprov sem prej cele dneve poslušala, da kok garaško delo ma. A job je tak, da prideš, pa se vsedeš. Pol je seveda zdej vse narobe, ker ni več družabnih večerov s frendi in ker ni lokalov, kamor se gre na drink po težkem garaškem dnevu. In ta največji problem? Ni fuzbala! Ma, revček moj. Pa fuzbal so vam še v vojski pustil met. Pa magari pol vsi pucali usrane skrete. In pol poslušam, da fuck off s to korono, ker je zjebala Liverpool. Jao meni, res. To je ta najbolj pomembna stvar pri vsej tej jebi! Zadnjič sem pod enim člankom prebrala komentar enga razjarjenega fotra, k je enmu sikal nazaj: »A boš ti razložil mojemu otroku, da zakaj letos ne mormo na dopust izven Slovenije? A? Boš ti?« *Đizs Christ*. Naštepaj si otroka, pol pa po forumih ves histeričen iščeš pomoč, ker sam nisi sposoben otroku nečesa dopovedat. Ta fotr je še bolj bogi k moj tip. Unmu je zjebala korona sam fuzbal, temu je še ogledalo nastavila, da kako je nesposoben. In da očitno dela neko razvajeno deco. Kako pa drugi starši obrazložijo, da jim nimajo niti za plačat kosila v šoli? Pa da zakaj oče skoz tepe mamo, in da zakaj je mami vsak dan pol rajš pijana, ker ne zmore več? Kako the fuck to razložiti otroku? Da zakaj ma on cote iz Rdečega križa, unim pa mami v Benettonu kupuje. In razložiš: »Nimamo.« In ta model ne bo znal svojmu sončku razložiti, da enkrat pač ne grejo glih na Maldive. Ja, fotr, kr vse se bo obrnilo nazaj v normalo, da bo ja tvoj otrok videl, da je svet lep in perfekten. Jaz bi mu na hitr obrazložila: »Posluš mulc. Oči nima zdej službe. Mami tud ne. Niti v drugo občino ne moremo, jebali te Maldivi. Če boš pa še kej pameten, ti pa še internet izklopim. Marš v sobo pa tam svoje učiteljice na daljavo drkaj v glavo.«

Pa da ne bom sam drugih kurcala. Moj največji problem je bil tak, da bi lahko vsak ta drug rekel, če je to nujno pomembno za preživetje. Men je. Najbolj me je skrbelo da ne zmanjka trave, pa da mi ne zaprejo trgovin. Frizerje, šport, šetnje, koncerte, gledališke predstave, vse mi vzemte. Sam trave nej ne zmanjka. Pa da si grem lahko v trgovino po pivo, kadar se mi sprdne. Tud okoliški lokal mi mal manjka. Tud, če si zase človek, paše pridet za šank, pa se tam kao pametnega delat. Kafane bojo seveda ta zadnje odprli, ker kao niso bistvene za življenje. Pojma nimajo. To je ključno. Ker če ne bojo kmal odprte, bo ziher kakšen

Foto: Anwo00

zalkoholiziran mož nardil samomor kr s sveže stisnjenim pomarančnim sokom. Moj frend reče lokalom, kjer so sam tipi, varna hiša za moške. Mora bit tud jeba, da si ženi vsak dan lagal (ali obratno), da greš po službi na hitr na dva piva, sam pač mal traja, da prideš domov, ker je treba še vse dorečt. V resnici ma pa 6 ta kratkih v riti, pa 10 pirov. In pol te zaprejo domov in se treseš k pes, in že ne veš več al je korona al ker hudič je zdej to. Ja, marsikatera jeba bo prišla na dan v teh časih. Vsi smo bolj živčni, ta negotovost nas ubija. Kr naenkrat smo mi poskusni zajčki v laboratoriju. In pol bereš naokrog dve stvari – *vs bit notr ali ko jebe vse, to je nateg za nas ovce*. In pol si že ves zmeden. Do kdaj bomo tko notr? Pa tud, kako bo sploh izgledalo, ko se bo vse odprlo? Recimo, da se vrnem k tistemu, kar men manjka. Kako se bojo odprli lokali? A kr en dan bojo rekli izvolite, vse je odprto, navali narod?! Pa sej nas gostinci ne bi meli kam dat. In kako bo na začetku? Vsaka tretja miza polna, za njo ena oseba, pa še ta z masko? Bomo lahko sploh še za šankom viseli en z drugim? Gledam po okolišu vse naše lokale, vsi vrtovi samevajo, in joj, kok morjo lastniki računat, kakšen minus bo zdej v takem lepem vremenu. Pa tud, če bi nas vse naenkrat notr spustili, to bi bil kaos. Ker je treba vse za nazaj nadoknadit. Sej pijemo tud doma, sam mora bit tud kafanska debata. In pol bojo vsi zrehabilitirani možje uleteli, in ker niso več navajeni tok alkota, bojo vsi pod šankom ležali takoj. In pol bo doma spet valjar od žene pel, ker zdej že ve, da si alkič, ampak si se spet družil s svojo bando in evo ti ga na, pa te spet doma čaka house arrest. Po možnosti bojo še gostinci našponali cene za drink na ful in pol smo ga spet najebali. In bomo dojeli, da je spet boljše da pijemo dalje doma, ker če tko pogledaš, smo v korona filmu vsaj na lokalih prišparali. Na koncu bomo že kr sami od sebe doma, tud če nam ne bojo sikal, ker nas bojo tok strenirali.

In vsaj vrtove lokalov bi lahko odprli, če že ne bo Maldivov. Bi tam sedeli zdej poleti na sončku ob mrzli pijački, tačke bi namakali vsak v svojem lamberčku in vzad bi odmeval od Benča komad *Vsak dan ob istem šanku*. In vse bi blo spet normalno. Normalno my ass. Ker vmes bi me ziher zmotil telefon: »Zanalašč so ta virus ven fuknili! Sam zato, da Liverpool ne bi bil šampion!« Da, dragi, spij enga ta kratkega.

NE/VIDNO, NE/SLIŠNO, NE/ČUTNO

ALIAS ODISEJADA Z ISKANJEM SMISLA

Imam različne zaznave, ne samo glasov, tudi videnja in »občutena stanja«, ne vem, kako bi to poimenovala – zaenkrat tako.

Menim, da je človek nekako zavozlan, da ima vozle. S pogovorom in delom na sebi jih lahko razvozla. Saj pravijo *tutti i nodi vengono al pettine* (grob dobesedni prevod bi bil *vsí vozli pridejo na glavník*). Rada bi se počesala. A mislim, da imam drede. Veliko dela me čaka in dovolj imam stagnacije. Presedla mi je moja naivnost in čakanje na boljše čase. Saj nič konkretnega ne delam. Čakam in čakam, da bo bolje, čas pa mineva, stanje se ne spremeni oziroma se še slabša. Pogosto odlašam stvari na čas, ko mi bo bolje ... Kaj pa sledi po ducatu let ustaljene prakse? Povečane doze medikamentov. To mi ponuja psihiater, ki se ga držim kot pijanec plot. Začaran krog. Jah, dodatna potreba po zvišanju medikamentov, a jih moj želodec ne prebavlja več. Dovolj imam tega. Ni rešitev. Je le životarjenje. Te *poklepajo* na kvazi relativno funkcionalnega, ma kje, nesprejemljivega, tudi za okolico. Ma, saj si čisto bogi. Videvam druge »na dovoljenih tabletah«. Resignacija? A sem ista? Morda z razliko od nekaterih, da se ne vdam. Neka sila je v meni, sila življenja, ki preprosto, kljub temu grizenju repa, (občasno) vidi nekakšno krožišče z možnostmi izstopa. Iz strahu, bojazni po neuspehu, pa se še vrtim na mestu.

Pa preidimo na takšne in drugačne zaznave ... Moj prvi glas se mi je pojavil, ko sem prenehala z jemanjem tablet. Bila sem v hudi stiski, z ognjem v strehi. Torej v stanovanju, kjer sem živel, sem imela zame (verjetno tudi zanj) neznosen odnos s sostanovalcem, s katerim sem se čustveno zapletla. To si tudi želim obdelati z enim terapevtom *di fiducia* – vrednim zaupanja. Vedno sem imela le terapijo na bazi zdravlil, brez psihološke obravnave, kar nucam za svoj obstoj. Skratka, glas, ko nisem bila na tabletah. Bil je ženski, blazno glasen in ukazovalen, ukazoval mi je celo, kdaj smem dihati. Čisto presrana sem bila. Takrat se mi je pojavilo tudi občutenje ledenega v telesu, na področju srca. Videnja sem ravno tako imela, in sicer različne bele madeže na ogledalu, pa na nosilcih stene od odprtine vrat moje sobe. Bila sem v kuhinji, ko se mi je pojavil tudi frleči glas od zgoraj. To je bil glas ene prijateljice iz srednje šole, ki mi je govorila, da je »ta miza sveta«. Vem, da sostanovalec čara, ker mi je bežno omenil, da me bo morda naučil, ko sva se še relativno razumela, vendar takrat tega še nisem povezovala. Sedaj dopuščam možnost, da morda uporablja mizo za manifestiranje »njegovih čarovnij« v življenju.

Slišala sem že marsikateri glas. Npr. enkrat mi je doma pri starših v italijanščini ukazoval nek žleht glas. Spet drugič mi je nek glas govoril nekje od zgoraj, izven mene, da »te bodo videli ... skrij se ...«, takrat sem bila na dvorišču pri starših in gledala zvezdno nebo. Včasih sem slišala tudi otroški glas, ki se mi še danes kdaj pojavlja. Morda je kaj povezano s spolno zlorabo v otroštvu – eno od doživetih travm. Kdaj slišim tudi ponavljajoče se fraze določenih ljudi, ki jih poznam. Npr. glas bivšega sostanovalca, ki me je redko kdaj v življenju vprašal:

»Kako si?« Take glasove slišim ob določenih stresnih situacijah. Imam tudi bolj telesne izkušnje. Spomnim se, da sem med oblačenjem majice, ki mi jo je podarila prijateljica, doživela občutek vklenjenosti, prosojno črno verigo na predelu srca, pa morda še kje. Podobno sem čutila, ko sem pojedla prvo žlico tetine zelenjavne lončnice, čutila sem prosojno črno verigo na predelu grla, srca in pleksusa. Temu kdaj rečem tudi »črni zmazek«. Če ostanem pri drugih zaznavah, ki niso glasovi – včasih vonjam vonjave ali pa vnaprej vem, kaj bo kdo povedal.

Enkrat sem zaznala »zli pogled« ene starke – kovinsko prosojno sivi snop barve je prišel iz njenih oči, ko sva se pogledali. Marsikdaj vidim neke prosojno črne gmote na ljudeh. Zanimivo mi je bilo, da sem na nekem človeku videla to črno gmoto na predelu grla, ta človek pa dejansko včasih jeclja oziroma se mu zatika. Morda se mu ta gmota tako manifestira v življenju ... Pri mnogih ljudeh sem videla tako gmoto okoli predela glave – ker so tudi oni uporabniki psihiatrije, se sprašujem, ali morda vidim povezavo med to gmoto in dejstvom, da imajo »mentalne« težave? Ko vidim tako gmoto, bi jim jo najraje poskusila odstraniti z roko, saj če se manifestira in je torej vidno, je stvarno in to morda lahko res odstraniš z roko. Menda jo je najbolje spustiti na travo pod gležnji, tako pravijo nekateri. Menda je lahko ta gmota tudi lepljiva, da se ti zalepi na roko. So napotki za spopadanje s tem ... po mojem mnenju te gmote nimajo kaj početi na človeku. Želela bi pomagati drugim, vendar še sebi ne znam.

Takole sem pred kakšnim letom prvič nanizala le nekaj zaznav, vendar sem si jih želela obdelati nekoliko bolj sistematično, v eno smiselno celoto. Ko sem pisala to besedilo, je bilo zame prvič, da sem pisala o čem takem, kar je imelo dobre učinke name. Ko sem se želela o svojih zaznavah pogovarjati s psihiatri, sem naletela ne samo na gluha ušesa, temveč še na dodatne recepte. Sicer sem jemala Seroquel (med drugim), ki je zniževal intenzivnost glasov – a mi je hkrati tudi odvzel (nočne) sanje ter mi za alternativo ponudil vegetiranje namesto življenja. To mi je bilo preveč – rajši sem živel z glasovi kot brez sanj. Sicer pa: v kakšni drugi kulturi ljudje s takšnimi izkušnjami prejmejo podporo celotne skupnosti, na Zahodu pa te popredalčkajo za norčka.

Ne dolgo po tem, ko sem napisala zgornje besedilo, sva se s prijateljem dobila in naredila dolg pogovor o mojih izkušnjah glasov in podobnem. Pri tem sem dobila nekaj idej o tem, kako bi si lahko razložila svoje izkušnje. Predvsem sem jih začela povezovati z neprijetnimi stvarmi, ki sem jih doživela v življenju. Po pogovoru sem tudi ugotovila, da sem v tistem času slišala še veliko drugih glasov (poleg najglasnejšega), a sem jih ignorirala in zato skoraj pozabila, da obstajajo. Zato sem se jih odločila bolje poslušati, ne več ignorirati in se poskusiti od njih kaj naučiti. Nasploh pa sem ugotovila, da mi je kar dobro delo se pogovarjati o glasovih, saj sem odkrila kar nekaj novih stvari o lastnih izkušnjah.

Tibu

#OSTANIDOMA IN BREZDOMSTVO

010
KRALJI
ULICE

»Ostani doma« ni možnost za ljudi z izkušnjo brezdomstva se začne poziv, ki ga je v tem času epidemije izdala FEANTSA, ki je krovna evropska zveza organizacij na področju brezdomstva. Spanje na ulici, nastanitev v začasni ali krizni namestitvi (nočna ali celodnevna zavetišča ipd.) ljudi izpostavi dodatnemu tveganju za prenos virusa, otežijo vzdrževanje higiene ter onemogočajo dostop do izoliranih prostorov. Brezdomni so populacija z visokim medicinskim tveganjem; med brezdomnimi osebami je veliko posameznikov s kroničnimi obolenji, glede na ostalo populacijo jih je nesorazmerno veliko v slabem zdravstvenem stanju, zelo pogoste so pljučne bolezni (kar v primeru bolezni COVID-19 pomeni veliko verjetnost resnega obolenja in smrti), veliko je starostnikov, v splošnem pa seveda govorimo o osebah, ki nimajo varnega doma, v katerem bi lahko preživljale svoj čas in skrbeti za ustrezno higieno. Ob tem pa je seveda najočitnejše dejstvo, da brezdomne osebe nimajo možnosti domače karantene oz. preventivne samoizolacije in oskrbe. Še preden je bila pri nas razglašena epidemija novega koronavirusa SARS-CoV-2, smo se na Društvu Kralji ulice povezali s sorodnimi organizacijami iz tujine, predvsem Italije. Od tam so poročali o tem, da so nevladne organizacije po večini omejile svoje delovanje, ljudem, ki nimajo doma, oblasti izrekajo kazni, saj niso doma, bolne brezdomne osebe ostajajo na ulici ipd. Zgodbe so nas pretresle, zato smo se poskusili mobilizirati še preden pride do takšne katastrofe, kot so jo opisovali v Italiji. Na samem začetku, ko praktično nobeden ni vedel, kaj nas čaka, smo svoje delo organizirali v skladu z navodili sofinancerjev in NIJZ ter delovanje večine programov omejili na komunikacijo po telefonu, mailu ipd. Pa vendar se je hitro izkazalo (kar smo tako pričakovali), da je pri našem delu ključen osebni stik z ljudmi, to, da mi pridemo do ljudi, kjer so, zato smo prvotni plan, da večina komunikacije poteka prek telefona in drugih medijev, morali spremeniti. Tako smo

Foto: Taubi

Foto: JN

na t.i. vrhuncu epidemije bili v rednem bližnjem stiku z velikim številom ljudi, ki so potrebovali pomoč in podporo, pri tem pa brez ustrezne in zadostne zaščitne opreme ter sredstev (premalo je nismo imeli le za brezdomne osebe, temveč tudi za zaposlene ter prostovoljke in prostovoljce). Kot že mnogokrat do sedaj smo morali improvizirati in se zanesti sami nase – pričeli smo sami šivati in izdelovati zaščitne maske ter preko donacij zbirati potrebno zaščitno opremo. Odziv javnosti je bil neverjetno podporen.

Izdana navodila za delovanje so programe omejila nekako takole: program dnevnega centra deluje spremenjeno; prostori so zaprti, saj se v običajnih razmerah pri nas v zelo majhnih prostorih zbere tudi do 70 ljudi. Z uporabniki in uporabnicami smo v stiku preko telefona, z nekaterimi preko elektronske pošte, Facebooka, v zadnjih tednih se srečujemo tudi na prostem. Na lokaciji dnevnega centra smo dostopni 4 ure na dan, tam razdeljujemo suho hrano in vodo, izmenjujemo sanitetni in sterilni material, ljudem omogočamo dostop do njihovih osebnih predmetov (tudi dokumentov, denarja in pošte), ki jih hranijo v prostorih dnevnega centra, delimo oblačila, nudimo pomoč pri urejanju statusnih zadev, na voljo smo za pogovor.

Kljub temu, da so nekatere organizacije svoje delovanje na terenu omejile, smo ob zaprtju javnih sanitarij ter organizacij kot ključno zaznali vsakodnevno prisotnost z uličnim terenskim delom. Ljudi oskrbujemo z materialom, vodo, ob mrzlih dneh s čajem ... Zelo pomembno je tudi informiranje. V namestitvenih programih in zavetiščih delo poteka nespremenjeno, v našem programu smo omejili redna skupna srečanja, delo poteka individualno. V zavetiščih skupaj v enem prostoru spi od 3 pa do 7 ljudi ...

Kot že omenjeno, nam je predvsem v prvih tednih primanjkovalo zaščitne opreme in sredstev za razkuževanje prostorov, še vedno pa nam niso znani protokoli ob morebitni okužbi s koronavirusom v zavetišču oziroma namestitvenem programu, tovrstnih protokolov pa prav tako ne moremo zagotoviti sami (razkužitev celotnega prostora, začasno zaprtje in preusmeritev ljudi ipd.).

Kjer prostor in lokacija omogočata, se karantena in izolacija deloma že izvajata. V večini zavetišč, ki nimajo dodatnih prostorov ali sob, ki bi jih lahko namenila za izolacijsko sobo, pa to ni mogoče.

Na to smo že od začetka meseca marca, torej še pred epidemijo,

pričeli opozarjati ministrstva pa tudi lokalno skupnost, sredi marca pa poslali jasen poziv, da se omogoči dodatne primerne prostore, ki bodo na voljo ob morebitni potrebni izolaciji in razbremenitvi zavetišč. Tudi v času ekstremnih zimskih razmer so takšni dodatni prostori na voljo ... Pozvali pa smo tudi k vzpostavitvi dodatne nastanitvene kapacitete, kjer bodo lahko ljudje nastanjeni 24 ur na dan in ne samo ponoči. Drugače bodo ljudje še vedno hodili ven, na ulico, kjer si edino lahko zagotovijo osnovna sredstva za preživetje, ki so za nas, ki imamo urejen zdravstveni in socialni status ter dostop do različnih spletnih trgovin, samoumevna.

Na MOL smo poslali tudi poziv za odprtje javnih sanitarij, saj se nam zdi nedopustno, da je javno podjetje Voka Snaga zaprlo vse tovrstne obrate na območju Mestne občine Ljubljana. Ljudje, ki spijo zunaj in nimajo doma (in kopalnice) imajo tako onemogočen dostop do tekoče vode, s katero bi ohranjali minimalne higienske standarde, na katere v teh dneh zelo opozarja država oziroma za to pristojne strokovne službe. Tako smo občino pozvali, da sprejme takšne ukrepe, ki bodo onemogočili potencialno širjenje virusa, kljub temu pa bodo ljudem omogočili dostop do tekoče pitne vode ter mila. MOL nam je ponudila ključne in nas pozvala, da s stranišči upravljamo mi, vendar v tistem trenutku nismo imeli ustrezne opreme. Svoja vrata je za tuširanje in pranje oblačil zopet odprlo Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote, mi pa smo se pričeli pripravljati na odprtje začasnega zavetišča.

Ko poskušam strniti vso burno in pestro dogajanje zadnjih tednov (brezdomne osebe, pa tudi zaposlene_i in prostovoljci_ ke nismo sedeli doma in čakali na trenutek, ko nam bo ta čas dal »možnost za globlje duhovno spoznanje o samemu sebi«) seveda ne morem mimo ukrepa prepovedi zadrževanja na javnih prostorih. Ob prepovedi zadrževanja zunaj in v skupinah se vsem postavlja vprašanje, kje se ljudje, ki so še vedno odvisni od storitev organizacij oziroma nimajo doma, lahko družijo in gibajo? Sami poročajo predvsem o tem, da se jih preganja in opominja – ko se bo pričelo izdajati globe in bodo ljudje kaznovani, ker nimajo doma, bo pravi absurd. Kršenje odloka pogosto prijavljajo ljudje, ki skozi okno prestrašeni opazujejo, kako manjša skupina ljudi, ki nima možnosti, da se umakne z javnih površin (no, razen v gozd, kar so jim tudi že svetovali), ogroža vse tiste, ki imamo tople varen dom.

Na začetku omenjeno krovno združenje organizacij na področju brezdomstva v EU, FEANTSA, je oblasti v vseh državah pozvalo k sledenju tem priporočilom: naj opravljajo ciljno testiranje, s čimer se proaktivno dosega rizično populacijo; brezdomnim morata biti omogočena možnost vzdrževanja higiene in dostop do hrane in vode; zagotovljen mora biti dostop do varne namestitve – raziskati je treba vse možne rešitve za dodatne nastanitve (novi prostori, kapacitete v praznih hotelih ipd.);

Foto: Žigažaga

Foto: JN

011
KRALJI
ULICE

ključno je ohranjanje nastanitev za ljudi in prepoved deložacij; izogibati se je treba stigmatizaciji in krepiti solidarnost; zagotovljen mora biti dostop do svetovanja in trenutno omogočene podpore; zaščito je treba nuditi tudi zaposlenim in prostovoljcem na področju pomoči brezdomnim; brezdomne ljudi je treba zaščititi pred preventivnimi kazenskimi ukrepi; brezdomnim je treba omogočiti dostop do varnih prostorov in zdravstvene oskrbe.

Kljub temu, da je v tej številki časopisa predstavljenih veliko dobrih praks, v Sloveniji še zdaleč nismo uspeli doseči zadovoljivih ukrepov in možnosti, da ranljivi in revni (zopet) ne bi bili pozabljeni – tako v času epidemije, kot tudi in še posebej v krizi, ki se jo napoveduje. Ljudje so v tem kratkem času že izgubili stanovanja, službe, socialne vezi, zdravstveno oskrbo in nego ter prvič poiskali pomoč pri nas.

Leilani Farha, posebna poročevalka ZN o pravici do ustreznega bivališča, je zapisala, da je »stanovanje postalo prva obrambna linija za zaščito proti koronavirusu, dom še nikoli ni tako jasno predstavljal življenja ali smrti.« V poročilu tudi opozori, da sedanja situacija nesporno razkriva, kako veliko število ljudi lahko štejemo med prikrite brezdomne osebe in koliko ljudi živi v negotovih namestitvah: žrtve družinskega nasilja, ki v tej situaciji pogosto nimajo možnosti za varno zavetje, migranti, žrtve trgovine z ljudmi, ljudje, odpuščeni iz različnih institucij, ljudje, ki živijo v barakarskih naseljih ipd. Na koncu poročila je zapisano: »Dejstva in moralna obveza so jasni. Glede na njihovo ekstremno ranljivost moramo osebam, ki se soočajo s problematiko brezdomstva in stanovanjske negotovosti, zagotoviti zaščito, nasloviti njihove edinstvene izzive ter zadovoljiti potrebe, ne samo med pandemijo novega virusa, ampak tudi sicer. Preprosto povedano, virusa ne bomo mogli nadzorovati, če javne zdravstvene dejavnosti in standardi zaščite ne bodo veljali za vse.«

Sedaj (mogoče celo bolj kot kadarkoli prej) se je pokazalo, kako pomembno je, da stanovanje postane osnovna človekova pravica in da človek mora imeti dom. Tako zopet glasno pozivamo, da se čim prej sestavi nacionalno strategijo za preprečevanje brezdomstva (po principu »housing first«) in vsem ljudem omogoči dostop do varne in trajne namestitve ter tako tudi do svojega doma. Le tako bomo lahko brez slabe vesti na glas izrekli in pisali #ostanidoma.

Hana Košan

#OSTAJAMONULICAH

012
KRALJI
ULICE

Zaradi koronavirusa smo s 13. marcem 2020 omejili delovanje dnevnega centra Kralji ulice na štiri ure dnevno. Ob upoštevanju preventivnih ukrepov izvajamo le najnujnejša dela, pa še ta skozi rešetke. Naše obiskovalke in obiskovalci se pri nas ne morejo več zadrževati, druženje na prostem je nezaželeno in tudi možnosti uporabe javnih sanitarij ni. Slogan #ostanidoma nanje vrši večji pritisk kot na ostale, saj ga niti pri najboljši volji ne morejo upoštevati, zato je bilo nujno obnoviti terensko delo. Brezdomne sem tako ali tako srečeval vsakič, ko sem stopil iz hiše. Če jih srečujem naključno, zakaj jih ne bi še načrtno?

Terensko delo sproti prilagajamo razmeram in potrebam naših uporabnic in uporabnikov. Sprva sem predvsem raziskoval te potrebe ter jih informiral, kakšne storitve, kje in kdaj so jim tudi v kriznem času še na voljo. S sodelavko Noemi, ki se mi je pridružila na terenu, sva bila vsak dan bolje opremljena. Delila sva tudi improvizirane maske, ki jih je sešila sodelavka Monika in brez katerih ni bilo več moč vstopiti nikamor. Ker dostopa do tekoče vode sprva praktično ni bilo – edina javno dostopna pipa je bila na tržnici, saj tudi, če se nikjer ne moreš umiti, je solato vendarle treba namočiti – sva začela s seboj nositi še plastenke z vodo. Ko se je ohladilo in je zapihal mrzel veter, povpraševanje po vodi ni bilo veliko, zato sva zmanjšala število plastenk, dodala pa nekaj termovk toplega čaja. Že v naslednjih dneh sva z vozičkom po Ljubljani prevažala še več čaja, gaze, povoje, obliže in drug sanitetni material, sterilni pribor za varnejšo uporabo drog (korona ni edini virus, ki nas ogroža), oblačila, nekaj čokoladnih posladkov ... Količine sva sproti prilagajala.

Z bolj ali manj naloženim vozičkom sva vsak dan naredila običajno turo: Kralji ulice – Mercator Kotnikova – AKC Metelkova – Park Tabor – Ambrožev/Prekmurski Trg – Kapitelj – Glavna tržnica – Kresija – Park Zvezda – Miklošičev park – Kralji ulice. Med obhodi sva srečala od 15 pa vse do 50 brezdomnih oseb, kar pa je bilo odvisno predvsem od vremena in ne od vladnih ukrepov. Ob slabem vremenu so se zadrževali v zavetju, ob lepem pa so se v parkih nastavljali soncu. Zaščitne ukrepe so zelo hitro sprejeli. Običajno niso sedeli preblizu drug drugemu, z našo

Monika šiva maske

Foto: Jan

Foto: osebni arhiv

Z vozičkom po Ljubljani

pomočjo, zlasti pa s svojo iznajdljivostjo, so si priskrbeli tudi maske, rokavice, nekateri celo razkužila.

Poleg razdeljevanja čaja in ostalega materiala sva se veliko tudi pogovarjala z njimi. Vzajemno smo se informirali, saj brezdomni najboljše poznajo stanje na ulicah. Povedali so, da jih večkrat na dan preganja policija. Temu sva bila nekajkrat tudi sama priči. Policistke in policisti so se sprva predvsem vozili naokrog in občasno potrobili ali pozvali ljudi po zvočnikih, naj se razidejo. Postopoma pa so začeli tudi pristopati in popisovati. Sčasoma je stalno popisovanje celo njim začelo presedati. Brezdomnih niso več razganjali, temveč so jih samo še opozarjali na ohranjanje medsebojne razdalje. A odzvati so se morali na vsak klic, saj je to njihova dolžnost. Panične občanke in občani budno spremljajo dogajanje skozi okna in brž, ko zunaj zagledajo dve ali tri osebe na kupu, drrriiiiiinnnn 113. Očitno se ne zavedajo, da je nekaterim ulica dom, drugi brezdomni pa jim pomenijo nekaj takšnega kot člani skupnega gospodinjstva.

Slišala sva tudi številne koronavirus teorije. Od tega, da so ga v laboratoriju proizvedli Kitajci ali Američani ali pa kar oboji, da so zmešali nekaj človeškega in nekaj živalskega in epruveto vrgli »v luft«, da so virus proizvedli zato, da upokojencem ne bi bilo več treba izplačevati pokojnin, do tega, da je to težak virus, ki se zadržuje samo pri tleh. In še in še ...

Na teren so kmalu začele hoditi tudi druge nevladne organizacije in neformalne skupine. Ker smo Kralji ulice 3. aprila v upravljanje dobili krizno zavetišče za brezdomne za čas trajanja izrednih razmer na Rimski cesti (gostimo lahko 20 oseb), praktično ni več ne kadrovskih možnosti ne potreb po vsakodnevem terenskem delu. V drugi polovici aprila smo ga zato omejili na dva do tri tedenske obhode. Če bo treba, pa bomo na ulicah spet vsak dan.

Matjaž Oven

ZLOVEŠČA SVETLOBA

Zlovešče surova svetloba,
ukročena v soju omračenih luči,
v srepem pogledu neprespanih oči,
razbeljenih v uporni krvi mučenikov,
in zadušljiv zrak, ki po kovini zaudarja.

Imena brezimnih z opustelih grobov,
se trgajo iz krempljev večne pozabe,
z grenkimi spomini prekriti vitraži,
vznikajoči svetovi izprijenih laži,
povsod le še slaboumnega sli.

Barjanski

Gostujoči kolumnist:

Darij Zadnikar

PRIHAJAMO VEN

Živimo v zanimivih časih. Vsak komaj pismen cepec, ki se zna pretipkati do Googla, postane epidemiolog, imunolog, virolog in strokovnjak za vse mogoče zarote. V glavnem, ima jasne odgovore na množico vprašanj, ki nas begajo. No, prav v tem tiči problem. Ljudje, ki jih tareta negotovost in tesnoba, si želijo jasnih odgovorov. Za znanost takšni odgovori ne obstajajo. Vsaj na začetku ne, ko je problem še svež in celo vprašanja še niso jasna. Znanost rabi čas za raziskave, zbiranje in obdelavo podatkov, oblikovanje in presojo hipotez, preizkus možnih rešitev itn. Znanstveni odgovori niso absolutni in se zavedajo svoje zmotljivosti.

014
KRALJI
ULICE

Znanstveno stališče, ki ga ni mogoče izpodbijati, ni pravilno formulirano. Tak pristop je vsaj od 17. stoletja dalje porok nezadržnega napredka. Ljudje pa so navadno nestrpni, hočejo takojšnje odgovore in še te takšne, da jih razumejo. Hočejo resnice in recepte in zdaj, ko se do njih zlahka preguglajo, mislijo, da je njihovo pompozno blebetanje enakovredno tistemu, do katerega se je po trnovi poti dokopala stroka. A če cepec gugla, se ga bo prijel le tisto, kar se sklada z njegovim bistvom. Na eni strani imamo skorajda verske gorečnejše in njihove »resnice« in »razkrite zarote«, na drugi pa serpentinasto pot znanosti, ki govori jezik, ki ne more biti dostopen prav vsem. Ljudje zato radi sledijo politikom in njihovim »strokovnjakarskim« podrepnikom, ki ljudem ponujajo rešitve in preproste resnice. Samo, da ni preveč podvprašanj in dvomov, ki poglobljajo tesnobo – te je treba utišati!

Če bi pred petimi meseci izjavil, da je treba zamrzniti gospodarstvo, preprečiti gibanje ljudi, zapreti meje, nadzirati populacijo, ustaviti prometne tokove, udomačiti šolanje, nositi nagobčne filtre, pokončati socialno življenje (no more free hugs), bi me oblekli v tisto jopo, ki ji rokave zavozlaš na hrbtu. Pa čeprav bi nas vse to rešilo npr. pred takšno nadlogo, kot je malarija. Na začetku tisočletja je ta pobila letno skoraj milijon ljudi, zdaj okoli 400.000. Kaj pa, če bi se z globalnimi ukrepi lotili epidemij lakot, pandemije vojne, razraščanja oblasti roparskih kretenov?

Od kod naenkrat ta globalna pripravljenost, da se lotimo Covid-19? Da ne bo pomote! Podpiram, da se lotimo virusa, pa čeprav za ceno pomanjkanja objemov, gospodarske negotovosti, začasne konfinacije, medijske propagande, izpostavljenosti oblastem, ki podalpsko idilo spreminjajo v nekakšen Twin Peaks, ki ga je režiral Mr. Bean. Prav je, da rešujemo življenja! Tokrat so ogrožena zlasti življenja starejših in še posebej tistih, ki jih bremenijo bolezni, ki kot posledica nezdrave prehrane in pomanjkanja gibanja pestijo bogati del sveta. Če pravim bogati del sveta, pa ne mislim, da so tej kugi izpostavljeni bogati, najbrž celo manj kot vsi tisti, ki morajo zanje, a tudi za nas, vsakodnevno skrbeti: prodajalke, medicinsko osebje in negovalke, smetarji in Instagram predsedniki. Revne populacije

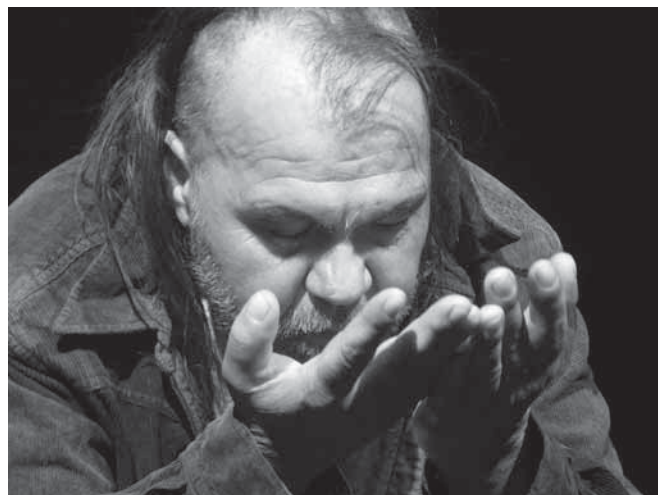

Foto: Dežvobraz

so v ZDA še posebej prizadete. Afroameričani, med katerimi je diabetes nadpovprečno razširjen kot znak pripadnosti socialnemu dnu. V tretjem svetu je manjši delež žrtev najbrž zato, ker je demografska struktura precej mlada in le malo ljudi preseže starost 85 let. Vprašanje je, ali je ta dolgoživost, ki je značilna za »razviti« svet, rezultat zdravega in kakovostnega življenja ali pa biznisa njegovega medicinskega podaljševanja, ki se za kakovost življenja ne meni. Ta itak ni problem medicine, temveč nas vseh.

Skratka, ne znam si odgovoriti na eno vprašanje: zakaj je svet tako hitro in konsenzualno šel v globalno reševanje življenj ostarelih, bolnih in revnih? Pa saj ne verjamete v dobrohotnost tega sistema, ki temelji na izžemanju dobička na škodo ljudi in naravnega okolja?!

Zdi se, da pandemija ponuja za rešitev orodje, ki se zdi idealno, a ne za to, da rešimo obolele, temveč za to, da tudi po tem, ko je zadeva mimo, ko se nas virus naveliča ali pa pridemo do cepiva, ohranimo mehanizme, ki jih lahko zvedemo na nadzor in še večjo izolacijo individuumov. Gre za možno novo totalitarno biopolitiko, ki sta jo napovedovala Foucault in še posebej Deleuze. Problem oblasti zadnjih par desetletij je pač vedno večja nevladljivost (ungovernability) in neobvladljivost ljudi.

Naša naloga je, da v prisilnem domačem miru, brez kacinastih tevestatistik, oblastnih burlesk in vaških profiterjev vse skupaj dobro premislimo. Kaj je vredno v našem življenju? Kaj rabim in kaj je ničvredna navlaka? Je individualizem res tako pomemben ali pa bomo morali izmisliti nove oblike skupnosti poleg teh, ki jih marsikdo že prakticira prek meja sistema? Je vse, kar delamo, smiselno že zaradi tega, ker se lahko proda? Kje je strah premagal pogum in žrtev? Kaj je ljubezen in kaj laž? Kaj duhovnost in kaj zgolj izpraznjena vera? Ali rabimo gospodarje, ki so nad nami, politike, ki so proti nam? Veliko je vprašanj. In ta, v samostanske celice zaprt, globaliziran svet bo prišel ven, ko bodo eni rešeni, drugi pa, upam, da ne pozabljeni. Takrat bomo imeli priliko prerešetati vprašanja in ločiti zrno od plev. Bo takrat več žrtev kot zaradi tega virusa?

**RAVNOKAR SEM PRISTAL NA ULICI.
Z ULICO JE TKO, MAL JE ČIST DOST!**

ČURI

SKUPNOSTNI PROSTOR TOČKA V ČASU KORONE

V vsaki krizi najbolj nastradajo tisti, ki se jih že tako rado pozablja, in ki že takrat, ko se večini zdi vse lepo in delujoče, težko preživijo iz dneva v dan. Kako pa je tokrat?

V medijih beremo, da je poskrbljeno za vse, tudi za najšibkejše. Da so otroci dobili računalnike, da z njimi lahko delajo za šolo. Da družine, ki so upravičene do subvencionirane prehrane, dobivajo tople obroke. Da je poskrbljeno za to, da je učna snov podana na takšen način, da jo razumejo, usvojijo in da lahko vadijo ter se učijo. Otroci imajo vso potrebno učno pomoč. Družine bodo dobile tudi finančno pomoč in pakete hrane. Skratka, lahko si oddahnemo, družinam je dobro, otrokom je odlično, dogajajo se nekakšne počitnice, kaj več bi še lahko želeli?

Situacije, s katerimi se na Kraljih ulice dnevno srečujemo, govorijo drugo zgodbo. Računalnikov ni ali pa so jih otroci dobili v dar ali na posojlo od drugih ljudi, znancev, sosedov. Nekateri se še vedno učijo preko mobilnega telefona, v enem primeru učne liste dostavlja celo učiteljica. Število toplih obrokov, ki so brezplačno na voljo šoloobveznim in vrtčevskim otrokom, je nizko, pod 10 na eno osnovno šolo oz. vrtec. Za večje število bi se morale aktivirati šolske kuhinje, kar pa je prepovedano. Naj omenim, da je otrok, ki prejema subvencionirano prehrano, tudi po 300 na šolo. Družina s tremi otroki mora tako na primer nenadoma vsakodnevno poskrbeti za dodatne tri tople obroke (da ne govorimo o tem, da bi bilo super, če bi bili tudi zdravi, ne le topli) ter malice. Delamo tudi z družino s štirimi otroki, od katerih trije prejema topel obrok, za četrtega pa mora mama kuhati. Človek bi si želel več logike v tem svetu.

Jasno je, da je situacija, v kateri smo se znašli, za vse nova. Jasno je, da tudi, če bi se vse dobro premislilo in tudi če bi se pri odločanju poslušalo stroko, bi vseeno prišlo tudi do kakšnih napačnih odločitev. Vendar pa vedno znova vidimo, da se pozablja na ene in iste. Da ogroženi postajajo še bolj ogroženi. Da se njihova stiska veča. Pomoč, ki prihaja, pa ni od tam, od koder bi morala biti.

Na socialnih omrežjih se dnevno srečujem s pritožbami staršev. Pravijo, da je dela ogromno, tisti s službami komaj zmorejo pomagati otrokom pri šolskih obveznostih. Snov ni lahka in

**EN KROŽNIK JE ENA STVAR,
KAR SE TIČE TE STVARI.
JE ENA REČ, TA REČ.
NE REČE NIČ, RAJE SPEČE
PRI PRIČ EN KROŽNIK
BESED ZA UMRET.
UMRET OD SMEHA,
DOKLER SE NE NEHA!**

LARISSA BRAATZ

Igrišče pred Točko

Foto: Maruša Ivančič

ni je malo. Delo za šolo je postalo garanje, pravijo – govorim o popolnoma funkcionalnih in dobro stoječih družinah. Vprašajmo se, kako se lahko samostojno uči otrok, ki živi v slabih pogojih, ki nima prostora in miru za delo, otrok, ki se mora snov učiti z majhnega ekrančka, medtem ko ga obkrožajo hrup, prepiri, jokanje mlajših bratcev in sester ter glasne nadaljevanke. Otrok, ki nima mize in se uči na tleh. Otrok, ki je morda lačen. Otrok, ki nima socialnih stikov z vrstniki, čeprav mu ravno oni pogosto pomenijo varnost. Otrok, ki je prestrašen in ga ne pustijo iz stanovanja (ne pozabimo, da kriza traja že šest tednov in še bo). Otrok, katerega starši ne razumejo snovi, ki jo mora predelati, ali otrok, ki ne dobi spodbude v domačem okolju (mnogo staršev je iz različnih razlogov ne zmore dati). Kako mu lahko pomagamo? Kako bo lahko dosegel enake rezultate kot otrok v stimulativnem in varnem okolju? Ali je prav, da se to od njega pričakuje? Še v normalnih časih ni, kaj šele zdaj.

Učitelji in učiteljice se izjemno trudijo. Otroci dobivajo dodatno pomoč prek nekaterih nevladnih organizacij, prostovoljcev, tudi iz šole. Tisti, ki delamo v skupnostnem prostoru Točka v Polju, smo zaradi situacije zdaj precej prilagodili svoje delo. Med vsemi vključenimi poteka nenehna komunikacija, snov otrokom razlagamo preko video klicov, preverjamo naloge, se dogovarjamo z učitelji. Starše spodbujamo, jih informiramo, jim pomagamo, kjer lahko. Vendar pa so vse te oblike pomoči premalo, delo na takšen način je zelo težko, če ne kar nemogoče, družin, ki bi rabile pomoč, pa je preveč. Ni pogojev, da bi ti otroci v takšnem obdobju lahko zares napredovali. Ampak slišim, da se bo vseeno izvajalo ocenjevanje na daljavo. In učitelji naj bodo pri tem prijazni, še piše. Ne vem sicer, če bo prijaznost učitelja lahko rešila kakšno stisko, ampak upanje umre zadnje.

Neža Kozak

KAJ SE DOGAJA V TOTEM MARIBORU?

016
KRALJI
ULICE

Društvo Kralji ulice je od leta 2017 prisotno tudi v Mariboru, kjer izvajamo program *Preprečevanje deložacij in krepitev moči za ohranjanje obstoječih nastanitev*. Program je tri leta sofinanciralo MDDSZ, v letu 2020 pa se za podaljšanje pogodbe niso odločili. S programom smo se odzvali na potrebe skupnosti, saj je bilo v primerjavi z drugimi regijami število deložacij v Mariboru zelo visoko. V treh letih izvajanja programa se je število deložacij zmanjšalo za več kot polovico. Sproti smo razvijali tudi program *Skupnostni prostor – dnevna (po)moč in podpora otrokom in mladostnikom*, v sklopu katerega izvajamo različne aktivnosti (športne, ustvarjalne, kuharske, izobraževalne ...) za otroke in mladostnike ter zagotavljamo učno pomoč in podporo. Tudi ta program smo v letu 2020 prijavili na javni razpis MDDSZ za razvojne programe, a smo tudi tokrat trkali na zaprta vrata. V letu 2020 bomo tako našo podporo primorani bistveno zmanjšati, kar bo pomenilo manj vsebine in manj ljudi, ki jim bomo lahko pomagali. V lanskem letu smo pričeli tudi z razvijanjem programa *Individualizirana in celovita nastanitvena podpora brezdomnim*, vendar se je izvedba podredila pandemiji. Naše programe kljub trenutni situaciji izvajamo dalje, delo pa smo seveda prilagodili razmeram. 12. 3. 2020 so v Mariboru razglasili izredne razmere, Mestna občina Maribor je bila prva, ki je uvedla karanteno. V tistem tednu (9.–13. 3. 2020) so naše aktivnosti še potekale po običajnem urniku, ker pa smo se zavedali, da se bodo s 16. 3. ukrepi zaostriili in da se bodo zaprli vrtci in šole, smo to sporočilo prenesli našim uporabnicam in uporabnikom. Na začetku so bili ljudje izrazito prestrašeni, imeli so zelo malo informacij, obenem pa so si jih napačno razlagali, zato smo v tednu, ko smo še imeli omogočen neposredni stik, poskušali vsem vključenim na individualni ravni razložiti, kaj se dogaja.

TERENSKO DELO

Terensko delo, ki ga opravljamo v sklopu programa *Preprečevanje deložacij in krepitev moči za ohranjanje obstoječih nastanitev*, se je zaradi epidemije omejilo na najnujnejše, kljub vsemu pa smo z družinami in posamezniki_icami ves čas v telefonskem stiku, z nekaterimi pa zaradi specifičnosti dela tudi v neposrednem fizičnem stiku – naročanje zdravil, pomoč

Moja in Urška

Foto: Urška Javornik

pri upravljanju z denarjem, dostava prehrabnih paketov, tiskanje učnega gradiva in sodelovanje s šolo. Zaradi ohromitve javnega življenja in ustavljenega javnega prometa je bil mnogim našim uporabnikom_icam onemogočen dostop do edinega toplega obroka, ki so ga pred tem prejeli_e oziroma so bili do njega upravičeni_e v javni kuhinji. Zanje smo prek Mestne občine Maribor uredili dostavo toplega obroka enkrat dnevno na dom. Obenem smo v program vključenim družinam in posameznikom_icam dostavili živilske pakete Anine zvezdice in tako razbremenili njihovo finančno situacijo.

PREVENTIVNO SKUPNOSTNO DELO

V sklopu programa *Skupnostni prostor – dnevna (po)moč in podpora otrokom in mladostnikom* tiskamo šolsko gradivo, saj drugače mnogi ne bi mogli sodelovati pri učenju na daljavo. Noben izmed otrok, ki je vključen v naš program, doma nima računalnika, prav tako jih le manjšina razpolaga s svojim telefonom. Večinoma so vsi v družini vezani na en telefon, v povprečju pa ima družina 4–5 šoloobveznih otrok. V začetku smo imeli veliko težavo s tem, kako staršem in otrokom razložiti, da to niso počitnice, temveč šola od doma, česar nekatere družine še vedno ne razumejo in tako otroci ne opravljajo nalog za šolo in ne sledijo učnim vsebinam. Povezali smo se z romskimi koordinatorkami v OŠ ter jih aktivno vključili v nekatere družine, da jim lahko zagotovimo individualno učno pomoč preko medijev, ki jih omogoča splet – kjer je to izvedljivo. Za nekatere otroke individualno učno pomoč izvajamo tudi sami preko video konferenc. Prav nihče izmed staršev ni bil seznanjen z delovanjem spletnih učilnic, prav tako niso poznali svojih gesel. Zato smo se sami povezali tudi s posameznimi razredničarkami, saj se vsi zavedamo, kakšen manko znanja se bo pojavil pri teh otrocih, ko se bo ponovno vzpostavil običajen način šolanja. Večina otrok ne opravi niti nalog, ki jim jih posredujemo. Sprva so menili, da so to naloge, ki jih pripravimo sami, zato smo potrebovali kar nekaj časa, da smo pojasnili, da so to šolski delovni listi, torej naloge, ki jih morajo opraviti. Težava pri večini staršev je, da so v celoti ali pa vsaj delno nepismeni in svojim otrokom ne zmorejo oziroma ne znajo zagotoviti ustrezne pomoči. Obenem pa so očetje v veliki večini družin izvzeti iz vzgoje in izobraževanja, kar pomeni, da je na žene/matere padla sedaj še dodatna naloga, učenje z otroki. V nekaterih primerih je to fizično nemogoče tudi zaradi pomanjkanja prostora, otroci doma tudi nimajo zagotovljenih pogojev za učenje (delovna površina, mirno in spodbudno okolje, le redki imajo svojo sobo, nekateri celo bivajo v dnevnih prostorih). Na nas se obrača veliko žensk, ki so v stiski, niso kos situaciji, so preobremenjene in se zavedajo, da ne zmorejo otrokom zagotoviti potrebnih pogojev. V okviru naših zmognosti smo se odzvali na potrebe skupnosti in zagotovili podporo in pomoč na več nivojih. Menimo, da bodo romski otroci in otroci iz drugih manj privilegiranih družin po končanem izrednem stanju v velikem učnem zaostanku. Razkorak med romskimi in neromskimi občani_kami/državljan_i_kami se bo tako samo še poglobil.

ODPRTJE JAVNIH SANITARIJ

Med izrednimi razmerami smo prepoznali tudi problem zaprtja javnih stranišč, kar so najbolj občutile brezdomne osebe. Vsi se zavedamo, da je vzdrževanje osebne higiene trenutno izredno pomembno, za omenjeno populacijo, ki ji je to že v običajnih razmerah oteženo, pa predstavlja še večjo težavo. Hkrati je nujno, da ljudem ne onemogočimo ustavne pravice do dostopa do pitne vode. O tem smo v okviru humanitarnega/kriznega štaba obvestili Mestno občino Maribor, ki je tudi sama prepoznala težavo in nam v uporabo in upravljanje ponudila javne sanitarije, ki se nahajajo na Lentu (pod starim mostom MOM). Upravljanje sanitarij smo prevzele redno zaposlene strokovne delavke na Društvu Kralji ulice, pomagajo nam tudi javni delavci in prostovoljci društva. K sodelovanju smo povabili še Zavod Franko, saj tako lažje zagotavljamo stalno prisotnost strokovne delavke. Poleg tega smo se s tem tudi kadrovsko okrepili, saj smo na društvu že v običajnih razmerah kadrovsko omejeni, izredne razmere pa so terjale še dodatne obremenitve za obstoječi kader. Pri delu smo se povezali tudi z Nadškofijsko Karitas Maribor, ki nam bo zagotavljala dostop do tušev in čistih oblačil za posameznike.

Foto: arhiv KU MB

Ljudje so prestrašeni, omejitve gibanja pa povzroča vedno večje stiske, občutke osamljenosti intrenja med družinskimi člani. Menimo, da naše terensko delo, ki ga v prilagojeni obliki kljub vsem ukrepom še vedno izvajamo, pomembno pripomore k temu, da se stiske ne poglobljajo. Pri uporabnikih, ki so imeli težave z neplačevanjem obveznosti, se dolg večja, neplačani računi pa se zdaj kopičijo tudi pri tistih, ki prej tovrstnih težav niso imeli. Menimo, da bo trenutno stanje v državi neposredno in posredno slabo vplivalo na najranljivejše skupine, poglobilo stiske ljudi in posledično zahtevalo še več strokovnega dela. Ob tem ne moremo mimo dejstva, da je financiranje programa zavrnilo ministrstvo, kar pomeni, da državi ni mar, kaj se bo dogajalo v naši regiji in da ne prepozna pomena našega dela. Do izraza prihaja vedno večji razkorak med tistimi, ki sodijo med peščico privilegiranih, in tistimi, ki so iz dneva v dan bolj deprivilegirani in revni. Vsak dan se pojavljajo nove stiske in novi Kralji ulice.

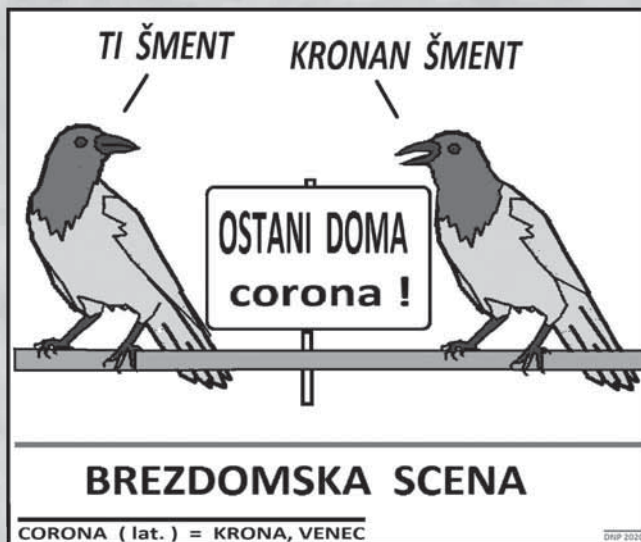
Kraljice iz Maribora
Jana, Mojca, Nuša in Urška

Ptujska scena:

BREZDOMSKA

Ptujska vrana pravi: »Ostani doma, korona!«
Če ga imaš ... rade volje. A marsikdo bi tudi raje ostal zdoma, pa ne more.
Ti šment. Ti kronan šment.

DNP, Kamra Ptuj

HOMO KORONUS

»Evo, to je podoba novega človeka. Človeka, ki je osvobojen preteklosti. Če bom imel voljo, bom narisal celostno podobo človeka, ki je preskočil ta atomski vek. Morda nastane butalski plakat. Naslov pa se glasi NAROBE SVET.«

FF

DELO V SPLOŠNO KORIST (DSK)

Pogovarjal sem se z osebo, ki opravlja delo v splošno korist (DSK) v eni od slovenskih invalidskih organizacij. Pravi imeni intervjuvanca (gre za moškega) in organizacije naj ostaneta anonimni.

Kako bi na kratko razložili, kaj je DSK nekemu, ki še ni slišal zanj?

Moram reči, da se, dokler ni doletelo mene, nisem nikoli preveč ubadal z vprašanjem, kaj to je. Do konca samega sodnega postopka o tem nisem nikogar spraševal. Niti odvetnika. Niti pogooglal nisem. Še sedaj nisem o DSK prebral nič. Z odvetnikom nama je bilo važno le eno: ne v zapor. Zame je bilo opravljanje DSK enako kot opravljanje javnih del ali prostovoljstvo: pomoč v domovih, vrtcih, šolah, opravljanje storitev, za katere si usposobljen v javnih ustanovah ali organizacijah ... Bistvo: spati doma. Prijateljčina mama je bila obsojena na 600 ur DSK zaradi prometne nesreče in je to delo opravila kot »prostovoljka« v domu upokoencev, kjer je bila oskrbovanka tudi njena prijateljica. Pomagala je pri oskrbi in kratkočasenju uporabnikov (ne pri negi).

DSK je alternativa zaporni kazni, izrečeni za dobo do dveh let. Ne poznam pa omejitev, če kakšnih kaznivih dejanj ne smeš odslužiti z DSK. Delo opravljaš v instituciji, ki ti jo dodeli probacijska služba (prej centri za socialno delo). Kaj to je, niti ne vem. Kot služba. Nisi v zaporu. Ne prekinjaš zaposlitve. DSK lahko opravljaš poleg službe. Vse ure je treba opraviti do z odločbo določenega datuma, sicer se vsaki dve neopravljeni uri spremenita v dan zavora. 30 neopravljenih ur se tako pretvori v 15 dni zavora.

Kaj te je pripeljalo do tega, da si sprejel DSK?

Težko rečem, da sem sprejel DSK. Pri obtožbi sem se izrekel za nedolžnega in se imam za takega še vedno. Vsak sodni postopek pa ima le dva možna izida. Kriv in nedolžen. Posledice ugotovljene krivde pa so lahko zelo različne. Dokazovanje krivde v mojem primeru je temeljilo na »rekla kazala«, enako pa tudi obramba. Izid je bil negotov. DSK je bil na koncu kompromis. Tožilstvo je dobilo priznanje krivde, hitro zaključilo sodni postopek brez odvečnih izvedencev, sam pa sem ostal na prostosti. Seveda s pravnimi in materialnimi posledicami.

Ali DSK opravljaš prvič?

Prvič in vsekakor zadnjič.

Katere so po tvojem mnenju dobre in katere slabe strani DSK?

V nekaj mesecih po obsodbi sem bil poklican v probacijsko pisarno, kjer so se seznanili z mojimi osebnimi lastnostmi in me poslali tudi na zdravniški pregled. Opisal sem svoje sposobnosti in znanja ter izrazil željo oziroma prošnjo glede časovnega okvira dela. DSK se lahko opravlja poleg službe v popoldanskem času ali/in med vikendom. Na izbiro sem imel

dela v kuhinji v domovih za ostarele ali pa delo pomočnika oziroma deklince za vse v bivalni enoti organizacije, namenjene osebam, ki potrebujejo dodatno pomoč in nego. Dodelili so mi maksimalno število ur, ki jih je treba opraviti v dveh letih, z odločbo probacijske službe pa so se mi odšteli štirje meseci. Od tu naprej sem se o delovnem času, načinu dela, odsotnostih itd. dogovarjal z samo organizacijo, kjer sem opravljal DSK. Ne vem, ali sem imel srečo ali tak pač sem, ujeli smo se enkratno in sem zelo hvaležen tako probacijski enoti, da mi je ponudila prav to organizacijo, kot tudi sami organizaciji z vsemi zaposlenimi in uporabniki, da so me sprejeli kot »družinskega člana«. Z veseljem in ponosom sem oziroma bom opravil te ure DSK. Ne bom rekel, da se kdaj ne bom vrnil kot prostovoljec. Za kak dan seveda. Mogoče edina slaba stran DSK: ob službi so to dodatne ure, ko nisi doma in delaš ... V prvem mesecu se je pokazalo, koliko lahko poleg redne službe delam, da ob tem ne pregorim, dogovorili smo se tudi za določene dneve, vikende in dopust, da sem bil lahko doma z družino.

Ali si se o DSK pogovarjal še s kom, ki ima izkušnjo s tem?

Dve dekleti sta DSK opravljali v isti organizaciji, a smo se le parkrat ujeli v istih terminih dela.

Kaj so tvoje glavne zadolžitve med opravljanjem DSK?

V začetku smo tipali, kje se najdem. Nega ljudi je bila v osnovi izključena. Kratkočasenje uporabnikov z igrami, branjem, obežanje in zlaganje perila, pomoč pri razgibavanju gibalno omejenim, pospravljanje, sesanje, čiščenje, sprehodi ... Rad kuham. Prvi vikend sta me dve uslužbenki vprašali, če znam skuhati piščančjo obaro. Odgovoril sem z DA in od takrat sem skoraj kuhar »a la carte« za uporabnike oziroma sem prvi pomočnik glavne kuharice. Občasno čistim, pospravljam, z uporabniki hodimo na sprehode, odigramo kakšen človek ne jezi se, enko ...

Ali si se kdaj zaradi opravljanja DSK počutil stigmatiziranega (kjer to delo opravljaš ali zunaj ustanove)?

Nikoli, nikjer, ponosen sem, da so me sprejeli in z veseljem opravljam to delo.

Si kdaj pomislil, da bi iskal redno zaposlitev v okolju, kjer opravljaš DSK?

Ne, ker imam zaposlitev.

Ali bi še kaj sam dodal k temu intervjuju?

Moja osebna izkušnja je dobra, smo si pa ljudje različni. Menim, da opravljam družbeno koristno delo. Vsaj za uporabnike in zaposlene v organizaciji.

Jurij Kunaver

KAVA JE SOK MOJEGA ŽIVLJENJA.

ČRTOMIR CLONSKY

IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE

Foto: osebni arhiv

KARANTENA day #23

5.4. 2020

Men je že cel mesec nedetja. Ležim na kavču, gledam TV in pol zvečer se bedno počutim, ker nisam naredila nič produktivnega. Učeri naprimer, sm skor 2h porabila za to, da sm vzela dahinca iz mize, brez da vstanem iz kavča. Kr zabavno. Dokler nisam s faco prbila v tla in travmatizirala svoje možganske celice. Dans sm 15 minut čakala v vrsti na petrolu samo zato, da sm na koncu dojeta, da sploh nimam maske s sabo. In nobena ninja mi ni hotla kupit filtrov. Od muke sm šla spat dam. Zdej je ura 20⁴³, jst sm prespala 4h lajfa, brez filtrov sm, vse dobre serije sm že pogledala, 1Dx program na TV-ju me bo bannu, ker noben normalen človek ne gleda morilskih serij 12 ur. Res mi gre že mal po slabem. Pomorje nas bo po karanteni večina šla na počitnice v polje še mal... tm te vsaj na vsake tolik prečekerajo...

Tole vse skupi je en navaden bullshit.
Grem po filtre. Najdla sm masko.

PREŽIVETI KORONO

Koronavirus je človeštvo spravil pred težko preizkušnjo in spremenil naš vsakdan. Ko je virus izbruhnil na Kitajskem, se s tem nisem kaj prida ubadala, saj sem bila mnenja, da smo zaradi oddaljenosti varni. Ko pa je bolezen izbruhnila tudi pri nas, sem se začela zavedati groznih posledic, ki jih bo pandemija neizbežno prinesla v naša življenja. Tarča morebitnega obolenja smo prav vsi, zato je bilo za zajezitev pandemije treba uvesti meni in mnogim drugim neljube, a potrebne varnostne ukrepe. Če sem bila prej lahko aktivna, kar je za invalida s kroničnim obolenjem izrednega pomena – prek društva sem obiskovala brezplačne delavnice borilnih veščin, raztezanja in joge ter vsak konec tedna pridno obiskovala naše prečudovite gore – zdaj tega ne morem več početi. Iskreno vam povem, da mi gibanje in fizična aktivnost zelo manjkata, to se pozna tudi na moji kondiciji. Tako mi poleg kratkih sprehodov okoli domačega bloka ni preostalo drugega kot doma raztegniti podloge za vadbo, pobrsniti po spominu in večkrat tedensko narediti serijo telovadnih vaj.

Ker so moji mesečni prihodki nizki, sem vsak dan ponujala Kralje ulice, da sem lažje prišla čez mesec. Zdaj tega ne morem več početi in moram biti pri stroških še posebej pazljiva. Sprva sem ob misli, da mi mogoče ne bo uspelo poravnati vseh mesečnih obveznosti, postala nemirna in prestrašena. Nastopila je tesnoba, kakršne že leta ne pomnim. Zgubljeno sem posedala pred TV ekranom in računalnikom, upajoč, da so

vse to le grde sanje in da bo teh groznih razmer kmalu konec. Vse do prelomne točke. Kar nas ne ubija, nas krepi, pravijo. In res je tako. Na življenje sem začela gledati z drugega zornega kota. Če mi je v tem obdobju marsičesa manjkalo, pa sem imela časa na pretek. Naredila sem temeljit pregled svojega življenja, v katerem je bilo mnogo napačnih odločitev. Malo samokritike res ne more škoditi! Začela sem se spraševati, kdo so pravzaprav ljudje, s katerimi preživljam prosti čas, kdo so moji prijatelji, s katerimi želim negovati prave prijateljske odnose? Človeška sposobnost, da lahko vidi obe strani medalje in da ni vse tako črno v teh težkih časih, je res nekaj izjemnega. V še tako skrb zbujajoči situaciji poskušam najti vedrino in veselje v malih stvareh, ki jih večinoma jemljemo za samoumevne. In ugotavljam, da nisem sama. Da imam ob sebi kar nekaj neprecenljivih oseb, na katere se po potrebi lahko obrnem. Poleg domačih in prijateljev, s katerimi lahko zdaj klepetam le po telefonu in prek družbenih omrežij, mi v teh težkih trenutkih pomagajo tudi številni prostovoljci Rdečega križa in raznih neprofitnih organizacij, seveda kolikor je to pač v njihovi moči. Rada bi se jim iz srca zahvalila, saj z nesebičnim delom razvedrijo marsikateri zaskrbljen obraz. Še tako bedno situacijo, ki je marsikoga pahnila v obup, nam pomagajo znosneje prebroditi. Hvala!

Špela #277

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Foto: Jurij Kunaver

NASTANITVENA PODPORA V ČASU EPIDEMIJE

Program Individualizirana in celovita nastanitvena podpora brezdomnim (v nadaljevanju nastanitvena podpora) se v Ljubljani izvaja od leta 2008. Do danes je bilo v program vključenih več kot 130 posameznikov.

Nastanitvena podpora temelji na konceptu *najprej stanovanje*, katerega ključno vodilo je, da je stanovanje osnovna človekova pravica. Ta pristop na prvo mesto postavlja varno in trajno namestitve, šele potem urejanje drugih področij življenja, kot so zaposlovanje, družinski odnosi ali zdravljenje odvisnosti. Po tej logiki je stanovanje osnovni pogoj za socialno vključevanje in ne nagrada za trud in uspeh v drugih programih, ki so namenjeni premagovanju različnih težav.

Program nastanitvene podpore obsega vzpostavljanje novih nastanitvenih možnosti ter pripravo ljudi za prehod iz bivanja na cesti v samostojno bivanje. Društvo ima v najemu stanovanjske enote, v katerih določeno obdobje bivajo osebe, ki so dolgotrajno brez doma oziroma ustrezne namestitve, se daljši čas aktivno vključujejo v ostale dejavnosti društva ter izpolnjujejo tudi ostale pogoje za vključitev v program. Namen bivanja v programu je, da si stanovalci v tem obdobju z ustrezno strokovno podporo urejajo in izboljšajo pogoje svojega življenja, v večji meri dosegajo cilje, ki si jih sami zastavijo, ter da se po tem obdobju v čim večji meri bivalno osamosvojijo oziroma bolje obvladujejo svoje življenje.

V času razglasitve epidemije je bilo v programu nastanjenih 31 oseb v 11 enotah (od tega 6 mladoletnih otrok). V petek, 13. 3. 2020, smo vse stanovalce obvestili o novem načinu sodelovanja (prenehanje obiskovanja na domu, individualnih srečanj in skupinskih sestankov) ter jih obsežno informirali o ukrepih za varno sobivanje. Stanovanja smo že v tednu pred epidemijo opremili z razkužili – zaradi pomanjkanja slednjih le z enim na stanovanje.

Med epidemijo so strokovne delavke bile in so še vedno v redni telefonski navezi z vsemi nastanjenimi, nekaterimi bivšimi stanovalci ter družinami, ki jih spremljamo v okviru terenske nastanitvene podpore. V prvem tednu smo opravili obsežen nakup hrane in osnovnih življenjskih potrebščin. Uredili smo dnevno dostavo brezplačnih kosil za vse nastanjene družine in dostavo paketov Rdečega križa za manj mobilne stanovalce. V tem času ni šlo brez tehničnih prijetljajev. Najprej so v enem tednu en za drugim izdihnil trije pralni stroji. Zaradi finančne negotovosti in omejitev strojev nismo mogli takoj nadomestiti, kar je povzročilo mnoge neprijetnosti. Javne pralnice so bile zaprte, strokovni delavci pa nismo uspeli v kratkem času urediti donacije. Na dveh lokacijah so se pojavile težave s televizijami in z internetom. Stvar še vedno ni urejena, saj tehnična podpora ne sme na teren v gospodinjstva. Tako so stanovalci v ključnem trenutku ostali brez osnovnega vira informacij in animacije v stanovanju, kar je v veliki meri otežilo samoizolacijo. Po štirinajstih dneh karantenskega delovanja so se stiske nekaterih naših stanovalcev in stanovalk nakopičile,

Foto: JN

zato smo se z nekaterimi pričele dobivati na individualnih srečanjih na prostem. Pojavile so se tudi potrebe, da smo ob upoštevanju preventivnih ukrepov, odšle v stanovanja. Med drugim smo bile za eno izmed stanovalk, ki je bila zaradi dalj časa trajajočih zdravstvenih težav v tem času hospitalizirana, v rednem kontaktu z bolnišnico in zdravstvenim osebjem. Zanj smo urejali vse potrebno tudi na terenu, da je stanovalka dobila primerno oskrbo ob vrnitvi domov.

Stanovalci v času epidemije najbolj pogrešajo druženje in bivanje zunaj. Prav tako jih frustrira dejstvo, da zaradi omejenega delovanja uradov težko urejajo svoje socialne statuse. Ker je večina stanovanj precej oddaljenih od centra mesta so stanovalci morali do tam pešati ali si plačevati taksi, kar je bil velik izziv. Mnogi stanovalci so v stiski iskali možnosti bivanja za svoje kolege, ki so še vedno bili obsojeni na bivanje na ulici in se v času epidemije niso imeli kje samoizolirati. Tem osebam smo svetovali, naj si poskusijo zagotoviti prostor v začasnem zavetišču na Rimski 3 v Ljubljani. Kljub povečanemu številu postelj v zavetiščih v Ljubljani pa je mnogo oseb še vedno brez postelje in prostora, kamor bi se lahko umaknili na varno.

Program nastanitvene podpore žal ne omogoča kriznega nastanjanja ljudi ali družin (oseb, ki nemudoma potrebujejo nastanitev). Bivanje v programu je časovno omejeno in ni brezplačno – praviloma traja 18 mesecev ter vključuje mesečni finančni prispevek. Zainteresirani za vključitev se lahko zglasite na individualnem razgovoru vsak petek od 10:30–12.00 v prostorih dnevnega centra na Pražakovi 6 v Ljubljani. Redna prisotnost na individualnih sestankih je pogoj za vključitev. Sestanki se bodo ponovno pričeli po koncu epidemije.

Irena in ekipa

NE VEM, KAJ JE SVOBODA, VEM PA, KJE SE ZAČNE IN KJE KONČA.

ČRTOMIR CLONSKY

SE ŠE SPOMNIŠ,

KAKO SI ŽELEL SVET BREZ NORENJA,
KRATKO PAVZO,
IN TO OD ŽIVLJENJA?

SE ŠE SPOMNIŠ,

DA IMEL SI VSEGA PREVEČ,
PREHITER TEMPO,
ŠE SEBI BIL SI ODVEČ?

SE ŠE SPOMNIŠ,

KAKO SI SANJAL NEDOSEGLJIVE KORAKE,
KRATEK ČAS ZASE,
IN TISTI IZLET NA OBLAKE?

SE ŠE SPOMNIŠ

VSEH SVOJIH GROZNO MAJHNIH SKRBI,
NEREŠLJIVIH PROBLEMOV,
TE TO ŠE VEDNO MORI?

SE ŠE SPOMNIŠ

VSEH PLANOV, KAKŠEN BO JUTRI IN KDAJ,
KAKO BOŠ ŽIVEL,
KAKŠEN BO LETOŠNJI MAJ?

NINA CIGALE

Cestna filozofija:

KNOBLA + KORONA = SAMOIZOLACIJA

No, tudi v našem bloku kroži beseda o koroni, vendar se mi zdi, da se virus boji vstopiti vanj. Smo kot vas Ferrera Erbožnone v italijanski Lombardiji. Vas sredi apokalipse virusa, ki je brez virusa. Tako je tudi v našem bloku, kjer je beseda samoizolacija le beseda, ki ni uresničljiva.

Če vzamemo za primer drugo nadstropje, kjer je 25 sob (25 ljudi) in za vse nas pet školjk in dva pisoarja ter šest tuš kabin. Za vse pa še ena kuhinja. Ni kaj. Še hodnik je ožji od dveh metrov. Če bi enega zadel virus, bi bil kašin! Pa nas ne. Živimo enako kot prej. Brez strahu. Pomislite, da imajo kadilci le en balkon (v sobah je prepovedano kaditi). Nimamo kadiškega razporeda. Samo to bi še manjkalo! Iz bloka hodimo normalno v trgovino, na sprehode, tudi pred blokom se zadržujemo (ne v nogometnih ekipah), skratka, živimo normalno, tako kot prej in kot bomo tudi naprej. Po moje je to najboljše zdravilo.

Sicer so nas zasuli z opozorili. Na vsakem koraku so. Toda ob vseh opozorilih, ki nas spremljajo že dve leti, mislim, da večina tokratnih niti pogledala ni. Siti smo jih. Ne potrebujemo jih, ker so velikokrat nerazumljiva in pogosto kažejo na šlamparijo tistega, ki jih je napisal. Upravniki, dvigala nimamo, niti predsobe nima nobena soba. Kar pa se tiče čiščenja skupnih prostorov, je zdaj delo čistilke skrženo s prej vsakodnevnega na trikrat tedensko – če sem odkrit, ni zdaj nič bolj umazano in nič bolj čisto.

Skratka, blok živi svoje življenje s svojim duhom, kot se je izrazil eden od stanovalcev na stranišču s svojim grafitom, pa ga je nekdo že naslednji dan izbrisal. Ena stanovalka je izkoristila sončno vreme in sedla na zelenico pred blok in se ukvarjala s svojim kamnom. Vse po zakonu in predpisih. Ali pa dezinfekcijska sredstva na stranišču. Na tri lončke s tekočim milom pride en lonček tega sredstva. Tako lepo diši po alkoholu, pa se ga začuda vseeno redko kdo dotakne. Prej zmanjka tekočega mila. Korona se nas očitno boji in prav je tako.

Taubi

LAČEN KRUHA, ŽEJEN VODE, POTREBEN FUKA IN SVOBODE

Brez hrane ne gre, brez vode tudi ne, fukamo samo še zaradi užitka, svoboda pa je relativna. Kdo bo meni govoril, kaj jaz rabim? Ga ni, ki bi mi izbil iz glave kavico in cigarete, pa klepet pri kafetkanju. Resda lahko govorimo po telefonu, ampak lepo je gledat človeka, ki ga imaš rad, lepo ga je božat, kjerkoli že, odvisno od odnosa.

Imamo pravila obnašanja, ki so nujna, da ne pride do zmede in nasilja. Med to krizo, ki bo enkrat minila, se bomo navadili početi samo nujne stvari. Luksuz bo verjetno dostopen samo eliti. Včasih me je malo strah zmede in bolečin, a mi je lažje, ko pomislim, da me imajo višje sile rade. Pozdrav.

Kavica

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

foto: osebni arhiv

NSDAP IN UPK POLJE

Psihiatri pri nas so zli stvori, ki z multilux tabletami, injekcijami in elektrošoki brskajo po človeškem podstrešju v svrhu svojih pohlepnih ambicij. Poleg tega so ti tu še nacisti, nemški vohuni, ki mučijo slovenski živelj, tako mladoletne kot starejše, in jih zaslišujejo z injekcijami seruma resnice, pijejo, se drogirajo in so na plenice in šoke spravili že deset odstotkov prebivalstva v dolini šentflorjanski.

Seveda je naša policija bolj slaba, stvorska, in jih ne sumijo, pa tudi denar imajo, da podkupujejo. Tam so leta 1980 s hudim strupom zastrupili (da ni govoril in slišal) in oslepili tudi genialnega izumitelja čiste energije. V take države kot sta Slovenija ali Iran bi morali prenehati izvažati haloperidolčke, moditenčke in druge bojne strupe psihiatrične države.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

PSIHIATRIJA V ZDRUŽENEM KRALJESTVU

Leta 2005 sem bil hospitaliziran v okrožju Lambeth v zahodnem delu Londona. Naj opišem, kako stvari tečejo na angleški psihiatriji in kakšna je tam nastanitev.

Vsak pacient ima svojo sobo, ki je velika in prostorna, v njej je tudi velika kopalnica s straniščem. Trikrat dnevno dobi terapijo, in to po vsakem obroku. Že takrat so bili zelo napredni, zdravili so z Risperdalom. Tekom celega dne si lahko privoščiš tudi prigrizke in pijačo. Britanska psihiatrija se financira iz sklada pokojne princeze Diane, ob ustanovitvi je bilo vanj vloženih 19 milijonov funtov. Če imaš kak opravke, lahko psihiatrijo za kakšno uro tudi zapustiš. Na voljo je še cyber caffe, ki je v isti stavbi. Živel kralji psihiatrije!

Robert Žerjav, Lesce

Mariborska stran:

Renato Volker – Rene

MAMMA MIA

Foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

Moja mama je prava mama. Za razliko od one, ki je na štriku končala. Moja mama tega ne bi nikoli naredila, kar ne pomeni, da ji ni nikoli na pamet hodilo. Ko sem bil sam tam, je moja notranja mama pomislila na otroka in kaj bi jima s tem pokazala in je stopila s police balkona nazaj v dnevno in se raje zjokala kot skočila. Dvakrat z istega balkona. Enkrat jo je Saša Lošič s pomahom ustavil. In z nasmehom. Moja mama je fajter. To imam po njej. Midva se ne dava. Po fotru sem bolj jebiveter, iskalec, bluzer in nemirni duh, ki ne ve, kaj bi in zato točno to dobi. V teh dneh menjavam smer stremjenja po uspehu, ker sem končno ujel ugoden veter v jadra, ki jih napenjam že več desetletij. Sidro je bilo krivo. Sidro sem pozabil dvigniti. Sidro preteklosti in breme krivde. In krmilo je končno v mojih trdnih rokah. Ti bom jaz dal levo desno. Naravnost, v zmage. Vsi smo skupek nekih skupkov. Vsi rastemo iz nekih korenin v mogočno, pa četudi skritveno in zaradi vetra usode nagnjeno deblo. Vztrajno nam klestijo veje, a neumorno poganjajo nove. Sekajo nas. Sek. Nova veja zraste. Včasih iz same žive rane. Odžagajo nas, vejo, na kateri sedijo, žag. Nova zraste. Sek. Nova. Žag. Novaaaaa ... Zvečer žag, zjutraj novi žarek upanja in seme sreče. Dan za dnem. No passaran. Kot mama, ki se bori za svoje otroke smo. Neumorni in neusmiljeni. Nesmrtni. Vsi smo mame. V teh dneh se vsi nekako mamimo in nas mamijo. Mamijo nas informacije. Mamijo nas frustracije. Mamijo nas vse vrste relacij in ovacij. Dezinformacije nas vabijo. Frustrirajo nas. Naši odnosi se intenzivirajo in nas včasih spodbujajo, včasih ovirajo. Nekateri se veselijo ovacij ovulacij. Baby boom je na obzorju. Mame in making. Mame idejam. Mame knjigam. Mame hlebcom kruha. Mame malim zmagam in velikim zmotam. Mame mamam. Pomlad je ena taka mama. Plodna. Rodovitna. Vztrajna. Kljubuje pozebi. Kljubuje pozabi. Seveda so v teh dneh prisotne tudi mame tesnobe. V teh dneh se razgaljajo mame jeze. Mame jeznoritosti in starih zamer poganjajo iz nas.

»Ni vsaka mama mama muca«, je rekla Svetlana na predstavitvi Luciferke v GT22. Ene mame so živi Satani. Ene mame so prišle iz pekla in to je vse, kar poznajo, in to predajajo malim peklensčkom. In mali peklensčki se cvrejo v kotlih toplih domov. In mame Satani se grizejo za rep, se vrtijo v koncentričnih krogih in plešejo svoje plese pozabe. Morale bi se nam smiliti. Pa se nam? Menda je najhuje mamam, ki niso mame. Vsaka mama ni živorodka. Mamam, ki ne kreirajo, se ne oplajajo, se ne množijo in ne predajajo svojih peklenskih izkušenj, mnogi zavidajo. Še posebej prave mame. Mame, ki se imajo za prave mame, so pogosto same. Ali se cvrejo v črnem peklu? Mam je toliko vrst, da se nikomur ni treba z lastnim repom daviti. V teh dneh se z mojo mamo pogovarjava in kričiva. In se pomiriva. In se bojiva. Bojiva se neizrekljivega. Oba. Strah in slaba vest sta slaba ozimnica. Mojo mamo je strah popolnoma paraliziral. Do meje oporoke in slovesa. Ja pa ja. Veš da. Ne na moji straži. Ne še. Dokler lahko štrudl zvije in si čaj skuha, je mama čisto okej. Kurjo župo je mene naučila zvariti. Boj na požiralniku se nam vsem bliža. Kurje in pasje župe nam bodo kmalu dišale. Življenje je smiselno, ko smo koristni in v akciji. Ko se ustavimo, umremo. V teh dneh je čas za pogovor. Čas za pomiritev je prišel, čas za spravo, pa čeprav se zdi, da glavo polagamo na tnalno. Napočil je čas, ko sva zamenjala vlogi in moji mami to ne gre najbolje od rok. Niti mami v meni. Tudi meni je novo, pa čeprav ne skrbim prvič za malodane nemočno bitje. Moja mama je v teh dneh nezaupljiva in počasna, mama v meni pa nestrpna in zaščitniško vzkipljiva. Obe se brzdata, ker vesta, da ena drugi želita dobro. »Dober človek si, ampak preveč trmast«, mi je poklonila oni dan. Le po kom sem? Control freak par excellence. Z OCD pentljico. Skrbeti za nekoga, ki je skrbel zate, in se zavedati, da se krog počasi zapira, je misel, ki jo vsi preradi odlagamo, dokler nas slej kot prej ne ujame.

Foto: osebni arhiv

Pogosto nepripravljene in neopremljene. Čarni krog. Tega se meni ni bati. Mene je mama pripravila na vse mogoče življenjske situacije. Vsega, kar znam, so me naučile ženske v družini. Vsega, razen analnega seksa. To mi je predstavil deda, ki mi je skozi govoril: »Idi ti v rit.« Ga ni viharja, ki bi naju potopil, mamo in mene, pa čeprav eden vrta luknje in drugi z laborjem meče vodo iz barke. Viharjem se midva smejeva v brk. Skupaj sva jih prejadrala nebroj. Neurja so samo odmori med lepimi jasnimi dnevi. Sonce, dež in mavrica in to. Mama se rima na dama, drama, na alfa, beta, gama in omega. Mama je jama brez dna, ki ji niti osama ni tuja. V halucinacijah izolacije se moja mama ne znajde najbolje. Moja mama je vse bolj sama. Kdo pa ni, v omami teh dni? Mama se mi te dni smili. Ta zapis je namenjen tebi in mami v tebi. Poglej jo ponovno v tiste srepeče oči, ki si jih podedoval in se jih že dolgo izogibaš. Mama v tebi je tisto, s čimer boš te dni reševal svet – mamo vseh mam. Ne predajaj svetu svojega pekla. Daj svetu svoja nebesa. Daj svetu svoj mir. In svet te bo pomiril. Kar daješ, dobiš. Vsega je dovolj za vse. Zakon privlačnosti. Ne verjamem, da za zmeraj, boljši jutri bil je včeraj. Ne verjamem in ne dovolim. Ne dam se. Prosim, ne daj se. Rad te imam. Kot mama muca te imam rad.

PROGRAM ZA PREPREČEVANJE DELOŽACIJ IN KREPITEV MOČI ZA OHRANJANJE OBSTOJEČIH NASTANITEV MED KORONO

Na seznamu programa so 30 posameznih gospodinjstev ter dva skupnostna prostora – o tistem za mlade, o Točki, si lahko preberete v drugem prispevku v tej številki, drugi pa je vzpostavljen v kompleksu z bivalnimi enotami na Knobleharjevi ulici, ki smo ga poimenovali Knobla. Glede na to, da velika večina dela na Kraljih ulice temelji na obiskih, osebnih stikih ter opravkih na terenu, si lahko predstavljate, da so protivirusni ukrepi temeljito preduргачili način delovanja.

Najprej je vse zajel kaos, vsi na svetu smo se spraševali, kaj in kako bo, ali moramo zdirjati v trgovino in se pripraviti na življenje v bunkerju, kakšno zaščito bomo potrebovali, kdo je najbolj ogrožen in kaj se bo zgodilo, če bo okuženih veliko. V tem limbo stanju smo zaposleni prvi teden delali večinoma od doma, preklicali smo praktično vse naše uporabnike, preverili, kako so založeni, ali so njihove predstave o virusu realne, ali se zavedajo rizika in ali so panični ... Vsem smo svetovali čim več samoizolacije, tistim z resnično velikim tveganjem za slab razplet bolezni pa smo dostavili tudi nekaj mask. Preostali čas smo porabili za nakopičeno birokratsko delo, razna poročila ... in prvi teden je bil mimo.

V drugem tednu so se ljudje na nas že začeli obračati s konkretnimi težavami in vprašanji. Eno pogostejših je bila preskrba s hrano – tako v družinah z nizkim prihodkom, kjer so otroci ostali brez subvencioniranih obrokov, kot v gospodinjstvih z rizičnimi skupinami. Kar dvajsetim družinam, ki so tako ali drugače del programa, smo v enem zelo dolgem popoldnevu razdelili pakete hrane (in plenice), ki smo jih dobili prek Anine zvezdice. Naj omenim, da sva med 6-urno distribucijo po celi Ljubljani zaposleni še predobro občutili krizo zaprtih javnih stranišč. Paketi, ki so bili res veliki, so kljub temu kmalu pošli, hkrati pa so bili namenjeni le družinam. Kaj zdaj? Izvedeli smo, da Rdeči križ Slovenije zdravstveno in finančno najranljivejšim posameznikom in družinam vsakodnevno dostavlja tople obroke – razumljivo pa so bili tako zelo obremenjeni, da te usluge nismo mogli urediti vsem. Veliko število uporabnikov je pred krizo obedovalo v restavraciji Pod streh'co, kjer lahko ob predloženih dokazilih o minimalnem dohodku kompletno kosilo dobiš za 0,50€. Ob zaprtju zavetišč, kjer dnevno nudijo brezplačne tople obroke,

so mnogi pristali na sendvičih in drugih prigrizkih – zaradi življenja v izolaciji, zaradi finančne nezmožnosti nakupov živil za kuhanje v trgovinah, zaradi kuharskega neznanja (ki je pri starejših samskih moških izredno pogost hendikep) ali pa vsega skupaj. Na pomoč je zaradi vsega naštetega finančno bolj obremenjenim posameznikom priskočilo Društvo Humanitarček, ki je prek botrov in botric poravnalo veliko posameznih položnic za najemnino, stroške, zdravstveno zavarovanje ... To je mnogim ogromno pomenilo!

Svoje delovanje so zgolj na nepokretne morali omejiti Zavod za oskrbo na domu ter patronažne službe. To je za naše uporabnike, ki so bili prejemniki teh storitev, pomenilo nazadovanje v osebni higieni, prekinitev različnih rehabilitacijskih aktivnosti ter še eno družabnost manj.

Velike težave so se pokazale pri posameznikih, ki fizično in mentalno pešajo, pa trenutno nobena institucija, ki bi jim lahko pomagala, ne sprejema novih pacientov oz. uporabnikov. Govora je o psihiatričnih ambulantah, ambulantah za zdravljenje odvisnosti, tudi ostale klinike sprejemajo le najnujnejše primere ter hitro odpuščajó v domačo oskrbo (no, še celo hitreje kot že sicer). Kljub prepovedi stikov smo pač izvedli nekaj prepotrebnih obiskov na domu ter osebam pomagali ohranjati nek res minimalen življenjski standard.

S težavo, ki si jo marsikdo med nami težko predstavlja, so se soočili najemniki na Knobli. 72 bivalnih enot si deli tri kuhinje, tri moške in tri ženske kopalnice s sanitariji ter eno kopalnico s straniščem za invalide. Kako vzdrževati samoizolacijo v tem primeru? Kako zadovoljivo izvajati preventivne ukrepe med toliko ljudmi, med katerimi so nekateri resnično rizični, nekaterim pa je popolnoma vseeno ali pa rizika niti ne razumejo? Ponovno smo kljub prepovedi stikov gospodu, ki je res slabega zdravja, skozi okno redno predajali čtivo, s katerim je podaljševal čas, ki ga je zmogel v samoizolaciji.

Redno smo ljudem v programu pomagali s krajšanjem časa in lajšanjem tesnobe s klepetom po telefonu, prek e-pošte smo jim pomagali urejati dostop do rednih zdravil, komunicirali s centri za socialno delo, nekaterim smo celo opravili nekaj nakupov živil, da jim ne bi bilo treba tvegati zdravja

Dostava na dom

Foto: Irena Bilčič

v trgovinah, zanje zbirali in posredovali vse mogoče pomembne informacije. Glede na to, da smo tudi za hrano za prvo silo poskrbeli in na daljavo urejali najnujnejše stvari, bi si človek mislil, da je tovrstno socialno delo s kavča povsem učinkovito. Pa ni. Naše delo je temeljilo na rednih **osebnih stikih**, ki so nam z večino vključenih v program omogočili razviti pristen in zaupljiv odnos. Zaradi tega odnosa smo bili pri mnogih ključna spodbuda za urejanje položaja - najsi gre za dolgove, vzdrževanje higiene ali pa ohranjanje dobrega psihičnega počutja (neverjetno, koliko lahko pomeni klepet ob kavici).

Dolgo časa naše delovanje zato ni moglo ostati vezano zgolj na telefonske pogovore, ljudi smo morali obiskati na domu. Lotili smo se pomoči pri urejanju gospodinjstva, saj se je čez noč v številnih družinah vsakdanji ritem spremenil, mediacije v večstanovanjskih hišah, kjer v majhnih stanovanjih živijo zelo različni ljudje, pomoči pri higieni in urejanju stanovanja ter ne nazadnje lajšanju stiske, saj se ljudje počutijo še bolj osamljene kot prej. Bojim se, da bomo pri mnogih uporabnikih zaradi prekinjene tako dragocene kontinuitete dela morali začeti znova – pri višjih dolgovih, pri opuščeni navadah skrbi zase in za svoj bivalni prostor, ponovno bomo morali zgraditi zaupanje ipd. Večkrat se vprašam, kaj bi bilo na državni ravni res smiselno narediti v tem t. i. boju proti koronavirusu – odgovora nimam. Večkrat se tudi vprašam, ali bi več škode povzročil virus ali pa vsi ukrepi, ki se izvajajo – odgovor na to imam, pa ga bom raje zadržala zase.

Maruša Ivančič

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK:

(SVET IN) SRBIJA V IZOLACIJI – COVID-19

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić je 15. marca razglasil izredno stanje, vlogo parlamenta je obvozil, zaprle so se meje, uvedle dvanajsturne policijske ure, ljudem, starim nad 65 let, pa se je prepovedalo zapuščati domove. Nato se je čas policijske ure podaljšal, 4. aprila je stopil v veljavo nov odlok, prepoved gibanja med vikendi, in sicer od sobote od 13.00 do ponedeljka do 05.00.

Ljudje delajo od doma, ulice so prazne, otroci se učijo na daljavo ali se igrajo na terasah, starostniki so v stanovanjih, sorodniki jim v rokavicah in maskah nosijo živila ali pa se družijo tako, da je vsak na svojem koncu dvorišča. Izrednemu stanju ni videti konca.

Miloš Stošić

Prevedel Jean Nikolič

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

UPANJE

Vsi vemo, kaj beseda pomeni. Kaj označuje. Vsi nekako upamo na boljše čase. Na preklic koronaukrepov. Na odprtje trgovin. Frizerskih in kozmetičnih salonov. Kafičev. Raznih prodajaln itd. Vsi upamo, da nas bo ta virus obšel. Da ne bomo zboleli mi ali naši bližnji. Hm ... Vsi premoremo toliko upanja, da nekako delujemo.

A danes želim nekaj napisati o upanju kot posledici oziroma edini možnosti, ki človeku še ostane, ko izgubi življenje smisel. Spontano sem ob besedni zvezi »ko izgubi življenje smisel« pomislila: kaj sploh še ostane, ko človek izgubi vse? Ko izgubi službo? Ko izgubi družino? Ko propade zakon? Ko izgubi prijatelje? Kaj takemu človeku sploh še ostane? Upanje? Ne bi rekla. Tak človek izgubi vero v vse – vase in v življenje. Marsikdo podleže tem občutkom in po svoji volji zapusti ta svet. Za vsakega od njih mi je hudo. Ni jih malo. Ampak, kaj pa, če človeku vendarle ostane nekaj? Kaj, če mu kljub vsem turbulencam, vsem nevihtam, vsemu sranju, skozi katere je moral iti, vendarle ostane tista drobtinica upanja, da še ni vse izgubljeno? Da je vredno poskusiti še enkrat, ker življenje res ni pravljica, ampak je dar? Močno verjamem, da je vsak od nas že bil kdaj na robu ali pa v situaciji, ko bi bilo najlažje odnehati, vreči puško v koruzo in se predati neuspehu, pa naj gre za službene, družinske ali povsem eksistencialne probleme. Mislim, da je v vsakem od nas tisti nepopoljšljivi optimist, ki verjame, da bo nekoč bolje, kot je zdaj. Optimist, ki verjame, da še ni rekel zadnje besede in naredil zadnje poteze. V vsakem izmed nas živi človek, ki si želi živeti. Želi si verjeti, da je naše kratko obdobje, ko smo na Zemlji, vredno, da ga živimo človeku dostojno in človeka vredno. Nima pa vsak izmed nas take sreče, da bi lahko izbral. Nekateri pravijo, da če imaš hrano na mizi, toplo posteljo, streho nad glavo, čista oblačila in nekaj dobrih prijateljev, si bogatejši od velikega odstotka ljudi na svetu, ki vsega tega nima.

Ljudje se vse premalo zavedamo, da smo lahko prekleto hvaležni za vse, kar imamo! Za vso obilje, za ves luksuz, za odprte trgovine tudi v tem obdobju, ko ves svet trepetja pred koronavirusom in ko ta jemlje življenje za življenjem. Ampak, ta zapis bi moral govoriti o upanju, me bo morebiti kdo od vas opomnil na to? Upanje. Tako lepa beseda. Tako lepo zveni. In o upanju je bilo že veliko napisanega. Ko se par odloči, da bo imel otroka in je ta spočet, oba bodoča starša upata, da bo z detetom vse v redu, upata, da se bo rodil zdrav itd. Ko gre otrok prvič v vrtec, vsi upajo, da to zanj ne bo preveč stresno (in da ta dogodek ne bo preveč stresen za starša). V vsem tem času vsi upajo, da bo zrasel v dobro, odgovorno in pošteno osebo. Upajo, da bo zdrav, zadovoljen, uspešen, marljiv ... Upajo, da si bo našel nekoga, s komer si bo ustvaril življenje. In tako se bo vse kolesje upanja ponovno zavrtelo.

Vsi upamo. Eni v boljši jutri, drugi v boljši svet. A svet je, kakršen je. Do njih prijaznejši kot drugih. Eni so na njem našli svoj prostor, eni ga še niso, drugi ga še iščejo, tretjim se zdi vse brez smisla, brez veze.

Mislim, da je dobro, da ohranimo upanje. Karkšno koli že je – veliko, majhno, trdno ali trhlo, le, da je. Kot pravijo – upanje umre zadnje! S tem se ne strinjam. Smisel vsega vidim ravno v tem, da upanje nikoli ne umre. Nikoli. Mar bi sploh imelo vse skupaj smisel, če bi obstajala prelomnica, ko bi tudi upanje umrlo?

Upam, da se boste ob teh besedah malce zamislili. Ljudje upamo iz dneva v dan. Eni upamo ves čas. Upanje nam daje tisti smisel življenja, zaradi katerega se je vredno vsako jutro zbuditi.

Čeprav so si zdaj dnevi enaki, je v vsakem kanček upanja. Da bo ta dan boljši od prejšnjega. Lepši. Obetavnejši. Boljši v vseh pogledih. In mislim, da je vredno upati, da nam vsi ti ukrepi, vse te prepovedi samo kažejo na to, da nas bo upanje v boljši, lepši, bolj zdrav jutri pripeljalo v lepšo, svetlejšo prihodnost.

Upajmo si upati. Upanje nikoli ne umre!

Barbara Kališnik

ŠTAJERSKA NAKLJUČNA PRIJAZNOST

SOSED

Srečam soseda pred blokom in ga pozdravim. Pa mi z rokavicami in masko na obrazu pomoli mobilni telefon in me prosi, če mu lahko pogledam, zakaj ne more odpreti MMS-ov, da bi pogledal fotografije vnukcev, ki mu jih pošilja hčerka. Iz žepa vzamem razkužilo, pošpricam telefon in roke ter se lotim urejanja nastavitvev. Ko končam, pošpricam mobilni telefon in mu ga vrnem. On pa iz žepa potegne alkoholni robček in si obriše rokavice. Ob vprašanju, če nima razkužila, mi pove, da ne. Pa mu rečem, da mu bom pred vrata nastavila razkužilo in pršilko, da ga bo imel vedno pri sebi. Čez nekaj ur mi zvoni pri vratih in pred njimi stoji sosed v vsej zaščitni opravi in z banano v roki, ki mi jo je prinesel v zahvalo. Čez nekaj dni se ponovno srečava in je že na daleč mahal z razpršilko z razkužilom v roki in povedal, da jo ima vedno s seboj in da mu res dobro služi.

POŠTAR

V znak naključne prijaznosti dobim šopek rož. In na poti v blok razmišljam, da ga bom komu podarila naprej, saj bi bilo ob mačkah doma edino varno mesto zanj v vitrini. V avli bloka srečam poštarja. In medtem ko on na eni strani polni nabiralnik, na drugi jaz vzamem pošto. In med opraviлом ga vprašam, če ima ženo. In ker je odgovor pritrdilen, ga vprašam, če bi odnesel svoji ženi ta šopek, ker ga je meni res škoda, da bi vedril v vitrini. Z veseljem glasom reče, da seveda in da tudi njegova žena, tako kot on, dela v teh korona časih. Šopek odložim na vrh nabiralnikov in mu zaželim lep dan.

Zjutraj zvoni. Poštar je prinesel paket. Se zmeniva, da ga da v dvigalo in pritisne moje nadstropje. Navdušen je nad idejo in se mi zahvali zanj. In seveda to ni bil navaden paket, ampak paket presenečenja od moje ljube prijateljice, z dvema pločevinkama kave. Nato pripravim pošiljke, ki jih je treba oddati in se odpravim na pošto. Medtem ko s pošto uslužbenko urejava pakete, pride izza sosednega šalterja uslužbenec in mi skozi okence podari čokolado. Ne samo, da mi je polepšal dan, s svojo gesto me je ganil do solz.

Severina Iskrač

IN MEMORIAM: DANILO

ZAPUSTIL NAS JE DOLGOLETNI ČLAN DRUŠTVA. NAJ TI BO RAHLA ZEMLJA, PRIJATELJ!

Le kako naj v tako kratkem tekstu napišem karkoli, ko bi o Danilu lahko bile napisane knjige in bili posneti filmi? Kdor ga je poznal, bo vedel, o čem govorim. Bil je zelo poseben in bister človek, boem v popolnem pomenu besede, ljubljanska legenda s tolminskim naglasom, svetovljan, poliglota, slikar, pevec in človek, ki je z vsakim znal prijazno poklepetati. Človek z nešteto zgodbami in poznanstvi. Bil je prvi kralj, ki me je sam prijazno ogovoril, še ko sem kot študent socialnega dela spoznaval kraljestvo ulice. Zna biti, da je eden od krivcev, da sem se odločil za nadaljnje raziskovanje uličnega življenja in za uživanje v poklicu socialnega dela. Verjetno se sprašujete: če je vse to res, zakaj tako talentiran človek ni pridobil večjega ugleda in živel drugače? Ne vem, se tudi sam isto sprašujem. Očitno ni živel v pravem času in na pravem mestu. Danilo, velik vtis si naredil name, česar ti nikoli nisem uspel povedati v živo. Počivaj v miru.

Goran Jačimović

Pozdravljeni! Izvedela sem, da je umrl gospod Danilo, ki mi je že od nekdaj zelo blizu srca. Resnično mi je hudo zanj, upam, da je odšel v miru, res je žalostno, saj sva še pred mesecem dni na veliko klepetala. Vedno dobre volje. In nihče mu je ne bo vzel.

DANILO,

polepšal si mi nemalokatero popoldne s svojim petjem in prijaznim nasmehom. Imel si pisano kapo iz volne, odkorakal si pred nesmiselnim pretepom. Ne morem verjet', da zdaj te več ni, časopisa več ne držijo tvoje dlani. Nikoli se nisi pustil tegobam in držal odprto lice, naj tvoje operete v nebesih zdaj poslušajo ptice.

Veronika Vižintin

Pred kratkim sem o Danilu napisal to pesem (rad bi, da jo prebere kdo, ki ga je poznal, tudi če ni nikjer objavljena), ker je name kot človek naredil velik vtis, še posebej, ker sva se spoznavala ob najbolj naključnih trenutkih in ker prihajava iz tako drugačnih življenjskih okolij.

DANILO

*Podajanje žoge na minskem polju,
Danilo na obzorju,
polepšaj mi večer s francosko serenado.*

*Zalivanje cvetja na žgočem soncu,
sonet ljubljanskem' zvoncu,
v sedmih jezikih zapojeva balado.*

*Kajenje žvepla na čarobnemu konju,
skrušeno srce v vonju
mestne luči, mestna meščanska čokolada.*

*Ulice so hladne,
takšna pride pač narava.*

*Odmevaš v spominu,
poberi me iz ječe,
pozdrav na Tromostovju,
v drobni culi sreče.*

*Zlomljeno srce me k tebi vleče,
za pesem Danilu, za blodnje kroteče.*

Jan Majetič

Danilo, naš popotnik, vagabund in umetnik!

Zame si bil kot nekakšen lik iz pesmi Iztoka Mlakarja – zabaven, poln zgodb, s tolminskim naglasom in svetovljansko dušo.

Vedno nasmejan, s časopisi pod roko v tvoji pisarni – kotičku na Miklošičevi, ki si mi ga predstavil kot sanjsko delovno mesto z razgledom na Kamniško-Savinjske Alpe, ki si jih velikokrat upodabljal na platnu. Na likovnih delavnicah bomo neizmerno pogrešali tvoje poteze s čopičem, operne arije in smešne pripombe. Vesela sem, da sem te poznala. Počivaj v miru.

Laura Ličer

Foto: Vid Klančar

Delimo nekaj zadnjih sporočil z našega Facebook zidu:

»Miklošičeva je izgubila imenitnega gospoda.«

»Odšel je bržda najprijaznejši človek, ki je delal na ulicah Ljubljane. Nasvidenje, Danilo!«

»Danilo, ki ti je vedno namenil kakšno lepo besedo, čeprav mu je v življenju bilo težko. Počivaj v miru!«

»Kakšna duša od človeka je bil. Mnogo let sem ga srečeval v takšnih in drugačnih stanjih, mnogo dobrih debat. Pa še imela sva na isti dan rojstni dan, pred 10-imi dnevi. Ravno nazadnje sem ga srečal, ko je ponovno zaživel. Počivaj v miru dobričina in prijatelj.«

»Danilo, zelo fajn sogovornik, pristen človek. Počivaj v miru, tam kjer je poslano za Kralje.«

»Resnično prijazen in dober mož, še prejšnji mesec mi je pel operete, upam da je odšel v miru.«

»Veliko srce ... sama ljubezen ... adijo prijatelj.«

»Danilo, toplina od človeka. Ohranil te bom v prijetnih spominih. Nasvidenje!«

»Počivaj v miru. Dobri zmeraj odidejo prekmalu.«

DNEVNI DISTRIBUCIJSKI CENTER V ČASU KORONE

030
KRALJI
ULICE

Leta 2004 so študentke socialne pedagogike skupaj s profesorjema Špelo Razpotnik in Bojanom Deklevo raziskovale potrebe brezdomnih ljudi. Izsledki raziskave so pokazali, da brezdomni potrebujejo predvsem možnost legitimnega zaslužka in prostor, kjer lahko preživljajo svoj čas čez dan. Junija 2004 je tako izšel prvi časopis Kralji ulice, leto kasneje pa je nastalo društvo Kralji ulice s svojim prvim programom Dnevni distribucijski center s terenskim delom za brezdomne, ki deluje še danes. Dnevni center ponuja možnost umika z ulice in s tem varen prostor za preživljanje časa brezdomnih. Obenem pa smo obiskovalcem na voljo strokovni delavci društva za pogovor in svetovanje, nudimo pomoč in podporo pri iskanju nastanitve in zaposlitve ter pri načrtovanju in reševanju življenjskih situacij. Velik del programa predstavljata ustvarjanje časopisa Kralji ulice in distribucija med člane društva, ki časopis ponujajo na ulicah. Dnevni center pa pomembno dopolnjujejo dodatne prostočasne dejavnosti za naše uporabnike: šahovska, glasbena in likovna delavnica, športne dejavnosti (raztezne vaje za ženske, nogomet, ping-pong), obiski športnih in kulturnih dejavnosti ter delavnica Kuha ulica, pri kateri prostovoljci skuhamo kosilo za vse obiskovalce dnevnega centra. Brezdomni so iz javnega življenja najbolj izključeni del populacije – nekateri so vključeni samo v naše društvo. Zato je vključenost v dnevni center in njegove dodatne aktivnosti še toliko pomembnejša za uporabnike, ki tako lahko sodelujejo pri dejavnostih, ki so za večino ljudi samoumevne in normalne.

Teden pred razglasitvijo epidemije koronavirusa v Sloveniji smo zaposleni začeli razmišljati, kako bomo v času epidemije brezdomnim še vedno varno omogočali storitve dnevnega centra. Začeli smo se pogovarjati o prilagojenem izvajanju storitev, hkrati pa je vedno bolj postajalo jasno, da se virus najhitreje širi med množico ljudi. Naš dnevni center meri cca. 80 m², dnevno pa ga obišče 80 do 120 ljudi. Hitro smo spoznali, da lahko brez nespremenjenega delovanja postane žarišče širjenja virusa. Ob tem je treba dodati, da so brezdomni skupina z visokim tveganjem za slab razplet bolezni, saj večino pestijo kronične zdravstvene težave. Ni nam preostalo drugega kot pa zaprtje prostorov dnevnega centra. Program smo začeli izvajati prilagojeno, vsak delovnik pa smo 4 ure dnevno še vedno na voljo našim uporabnikom pred prostori dnevnega centra za najrazličnejše oblike podpore. Še vedno prihaja veliko ljudi, od 40 do 60 na dan. Opažamo, da uporabniki sedaj še bolj

Foto: JN

Pred dnevnim centrom

potrebujejo stik, saj je to krizno obdobje najbolj prizadelo tiste, ki so že tako v slabšem gmotnem položaju. V tem času opazimo tudi povečano število ljudi, ki so se na cesti znašli dobesedno čez noč. Opravili smo veliko pogovorov o tem, kam se ljudje sploh lahko obrnejo po dodatno pomoč. Še bolj smo okrepili sodelovanje med organizacijami, ki delujemo na področju socialnega varstva ter se tako lažje skupaj trudimo za dobro naših uporabnikov. Z nekaterimi smo redno v stiku pred dnevnim centrom, z drugimi po telefonu. Opazili smo, da so sedaj pogovori daljši, strahovi in občutki osamljenosti pa večji.

Največji udarec za naše uporabnike pa je vsekakor začasno ustavljena distribucija časopisa Kralji ulice. Na društvu smo pozvali širšo javnost k podpori naših članov, ki v normalnih razmerah ponujajo časopis. Bili smo presenečeni nad neverjetno veliko podporo in smo do sredine maja že razdelili 15.000 € med 172 članov, ki ponujajo časopis. V tem času se je ponovno potrdilo, kako pomemben del aktivnosti društva je časopis za naše uporabnike. Ponujanje časopisa jim daje moč, saj lahko sami vplivajo na del svojih dohodkov, hkrati pa so vključeni v družbo. Veliko članov poroča, da med ponujanjem časopisa pletejo nova poznanstva in prijateljstva. S tem pridobijo zelo pomemben občutek vrednosti, pomembnosti in koristnosti. Ti občutki pa dajejo življenju smisel.

Ines Jaušovec

LUDSKA KUHNA

ČRNA RIŽOTA S ŠPINAČO (BREZ OLJA)

Za eno ali dve osebi potrebujete:

skodelico črnega riža, srednje velik jajčevc, čebulo in česen, pol kilograma zamrznjene špinacije, ki jo čez noč odtalite v hladilniku, 1 dcl črnega vina, 2 para hrenovk, žlico mlete paprike, poper, sol, vegeto in peteršilj.

Najprej v namočen riž (ni potrebno veliko vode) dodate na majhne kockice sesekljana jajčevc in čebulo. Ko je riž skoraj skuhan, dodate vino, špinato in sesekljane hrenovke ter skuhamo do konca, ko dodate še začimbe brez olja. Jed je zelo črne barve. Ob njej ne potrebujete priloge, kot sta solata ali kruh. Pa dober tek!

PROSENA KAŠA S PIRINIM ZRNJEM

Za eno osebo potrebujete: eno srednje veliko skodelico pirinega zrnja, čez noč namočenega v vodo, eno skodelico prosene kaše, ki jo prav tako namočite v vodo za 2 uri, rozine, jogurt, polovico večje limone in po želji kakšno žlico medu.

Najprej v vrelo in soljeno vodo stresete piro in proseno kašo ter na zmernem ognju kuhate okoli 20 minut, proti koncu dodate še rozine. Odcejeni kaši dodate limonin sok ter jogurt. Komur ni dovolj sladko, naj doda še kakšno žlico medu.

Lola

NEVID(e)NA LUBLANA

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZKPZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjenega, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Četrtek, 21. maj

Žal mi ne znese več. Vse bolj se mi trga. Od danes niti ne govorim več z nikomer v sobi. Ves dan nisem niti jedel, to ni gladovna stavka, le hrana se mi upira. Že deset dni nisem telefoniral. Imam sredstva na kartici, a nočem, da zunaj kdo sliši, kako sem v riti. Nočem nasvetov, ker me ti še bolj zatolčejo. Preprosto ležim na postelji in berem knjige. Če me kdo vpraša karkoli, se ne zmenim za njegov glas. S postelje vstanem le, ko kadim ali si skuham kavo. Za vse ostalo in ostale me gladko boli kurac. Zgleda, da se bližam vrelišču svojega stanja. Ja, in?!

V sobi mi oporekajo, da sem jezen nanje. Ne, nisem jezen. Besen sem. Pa ne le na njih. Trga se mi od nonšalantnosti kravatarjev iz uprave. Le zakaj pedagog dobiva plačo? Vem, da ni nizka. A zakaj je sploh tu v službi, ko pa očitno nič ne naredi za svoje ljudi? Že mesec dni ga čakam. Cimer v sobi je tudi pokazal svoj pravi obraz. Zaporniško facio. Naenkrat je brez vsega in ves čas opleta okoli mene: kava, tobak, kemični svinčnik ... Ko mi je to dopizdilo, sem zaprl svojo vrečo dedka mraza. In rezultat? Zdaj sem svinja, prasica in to opeva po vsem sanatoriju. Ja, in? Od ostalih fantov sem deležen le polno zavračajočih in gnusnih pogledov. To me sicer nič ne gane, ker se že od prvega dne izogibam družbe in pogovorov z njimi. Če želim kaj slišati in izvedeti pa se mi tako ni treba kaj preveč truditi. Saj so tako glasni, da se informaciji – tudi če bi hotel – ne morem izogniti. Bolj me skrbi, ker isto gnojnico name zliva tudi pred pazniki. Tem se pa vsekakor ne bi rad zameril. Še vedno upam, da me ne bodo zadrževali do konca v tem živalskem vrtu. Samo upanje je (vsaj zame) vedno utopično. Lublanski psi so peli Upanje še mam, upanje še mam, pa se poserjem nanj ... Jest tud!

Petek, 22. maj

Ob dolgočasnih dnevih, ko si lahko se praskaš jajca, se zgodi tudi kakšen turbo

dan, kot je bil danes. Najprej so zjutraj preselili Romana. Zdaj ne bo več strahu za stvari v omari in tudi scal ne bo več po tej sobi. Le kako ga bodo sprejeli v novi sobi? Dve uri kasneje so preselili še Daliborja. Ob selitvi me je spravil v smeh, kar je opazil tudi paznik. Pred njim je pljuval name, češ, da sem nevar, da bom vse poklal. Revez. Postavil sem se mu po robu, ko je želel biti neke vrste capo sobe in gospodariti tudi z menoj. Jebat ga, Dalibor, Bog te čuvaj. Ravno ko je Dalibor pakiral stvari pa so v sobo končno tudi prinesli TV. Opazil sem, da so Daliborju kar malo zadržtele roke. Sicer sem hotel nekaj reči, pa sem se zadržal.

Nemalo zatem je prišel moj pedagog. Čudo božje! Odpeljal me je na razgovor. Na kratko: Dekleva in Irena lahko prideta, kadar želita, vendar se morata prej najaviti socialnemu delavcu, mene bodo morda (če bo Bog dal) spustili že v kratkem in bom zunaj čakal na novo kazen. Po dolgem razmišljanju sem ugotovil, da bi bilo to koristno. Ob odhodu naj bi namreč dobil socialno podporo zapora (se pravi bi se to zgodilo dvakrat, zdaj in še po drugi kazni), kar bi bilo izredno dobro za plačilo moje sobe. Pa še oddahnil bi si malo od tega ZOO-ja in se zavestno pripravil na drugi polčas. Ampak, počakajmo in bomo videli. Poleg tega me je pedagog povabil tudi k sodelovanju z njegovo malo skupino. Pristal sem in videli bomo tudi, kaj bo iz tega.

Tako, zdaj sva zaenkrat v sobi sama z Žaretom, ki je takoj začel fehtati za 5 € do nedelje (danes je bila odprta kantina). Moj odgovor je bil le: »Banko so zaprli.« Kar malo tesno bo z njim. Zdaj le še bulji v TV kot obseden. Briga me.

Sobota, 23. maj

Sobota se je začela skoraj kot po navadi, le da je danes Žare malo začel jutro. Zbudil me je TV. Ob sedmih je že sedel pred njim in gledal risanke. Deloval je prav zadeto. Nisem se mogel načuditi. Ko je bilo risank konec pa politika na SLO 3. Nič ne štekam. Še na zajtrk ni šel. Jaz sem lepo ležal na postelji in bral knjigo – saj kaj pa naj drugega. No, potem se je na vratih znašel Nace in me povabil na čiščenje hodnika. To je moja sobotna telovadba, ki se je rad udeležim. Pa še paznika imam pri roki, da dobim svež časopis. Ko sem se po čiščenju vrnil v sobo, je bil Žare že koma v postelji. Vam

Fedja Kovič

povem, da on v bistvu ves dan prespi, ko pa vstane, zna narediti v sobi v pol minute pravo štal. Tako sem v miru pospravil sobo, kar počnem zadnji teden prav vsak dan, in se potem lotil časopisa. Kmalu je bil na vratih paznik, češ, da ima tablete zame. Začudeno sem ga pogledal. Jajčka za alkoholike, če jih potrebujem, seveda. Pizda, en mesec ste čakali, preden jih ponudite? Le zasmejal sem se, saj jaz ne jem nobenih tablet in tudi nimam delirija. »No, le toliko, da veste«, je odgovoril in odšel.

Kako je že bilo, ko sem bil prvič v sanatoriju? Zadet od droge kot mamba. Pustili so me, da sem na suho skriziral in me potem filali z Leponexom, da sem spet postal zombi. Bi radi to ponovili ali pa me le preizkušajo? Včeraj me je pedagog spraševal o moji odvisnosti in sem mu vse lepo povedal. Nakar me je vprašal, če pristanem na nenapovedano kontrolo. Seveda, kadar želijo. Saj vedo, v kateri sobi sem. No, me zdaj preizkušajo? Če me res, je to bolano. Vse bolj sem sprijaznjen s tem, da je tu vse bolano. Mislim, da zaposleni na momente še bolj kot mi, ki smo njihovi pacienti. Včeraj zvečer sem govoril z Ireno, ki mi je rekla, naj se potrudim jesti, saj že štiri dni nisem mogel spraviti ničesar vase. Danes sem se pri kosilu trudil, a več kot tri žlice ni šlo. Pa jutri več! Irena, saj te bom poslušal.

Taubi

KAJ DOGAJA V ČASOPISNI DEŽELI DANSKI?

Na Danskem so primeri okužb s covid-19 in število smrtnih žrtev v primerjavi z drugimi evropskimi državami relativno nizki, kar pa ne vpliva na dejstvo, da so tudi tam brezdomni in socialno izključeni med najbolj ogroženimi. Ulični časopis *Hus Forbi* * je zato takoj izvedel radikalne ukrepe za nudenje pomoči svojim članom in vsem ranljivim Dancem.

Simon Nielsen je junak. Je brezdomen in ponuja ulični časopis *Hus Forbi*. Poleg tega je predsednik odbora istoimenske organizacije, ki izdaja danski ulični časopis. V začetku meseca marca si ni predstavljajal, koliko se bo v prihodnjih tednih naučil o kriznem upravljanju. Ni si predstavljajal, da bo moral ostale prepričevati, naj ponujajo časopis samo, če je to nujno potrebno. Ni si predstavljajal, da bo moral sprožiti zbiranje sredstev za kolege v stiski. In ni si predstavljajal, da bo porabil veliko časa za vožnjo po Danski, da bi brezdomnim in socialno izključenim dostavil bone za supermarkete. Vse zaradi koronavirusa.

Danski minister za socialne zadeve je ob boku direktorja danskega odbora za zdravje javno povedal, da ob nakupu izvoda časopisa *Hus Forbi* ni nevarnosti za okužbo, če se upošteva previdnostne ukrepe, ki že veljajo pri interakcijah s katero koli drugo osebo. Tudi prodajalci so bili poučeni o njih. Danska vlada vseeno ni izkazala dovolj zanimanja za zadovoljivo reševanje težav tistih, ki so brez doma. Skupnosti brezdomnih to ni ganilo. Podpirajo sami sebe. Odbor časopisa *Hus Forbi*, ki ga vodijo prodajalci in brezdomni, je odločitev o nekaterih nujnih ukrepih sprejel še isti dan, ko so se zaprle šole in kulturne ustanove, medtem ko je vlada šele tri tedne kasneje različnim humanitarnim organizacijam razdelila majhne vsote denarja. Prednost take organizacije je predvsem v tem, da nosilci odločanja sodijo v ciljno skupino, ki ji je pomoč namenjena, in se ne menijo za politične odločitve.

Pri *Hus Forbi* smo takoj začeli zbirati sredstva, zato smo lahko le nekaj dni kasneje s pomočjo partnerjev izvedli naslednje tri korake: distribucija bonov za supermarkete, distribucija finančnih sredstev kavarnam in zavetiščem za brezdomne in socialno izključene ter kritje namestitve brezdomnim prodajalcem v Danhostelih (krovna organizacija danskih mladinskih domov, ki ima visoke standarde in je veliko boljša od najcenejših hotelov). Delili smo tudi brezplačna sredstva za dezinfekcijo rok, ki so bila razprodana v večini lekarn. V tem kriznem času podpiramo tudi zdravstvene potrebe svojih članov. V lekarni pokažejo uradno izkaznico prodajalca in potrebna zdravila dobijo brezplačno, *Hus Forbi* pa pokrije vse nastale stroške. Na Danskem brezdomni in socialno izključeni živijo 19 let manj od povprečnega državljana. Mnogi ne jemljejo zdravil, ki bi jih morali, ker si tega ne morejo privoščiti. Po kampanji za zbiranje sredstev smo sprejeli nadaljnje korake za podporo prodajalcem – cena za aprilsko izdajo se je zanje znižala za polovico, z 10 DKK na 5 DKK, bralci pa za izvod še vedno plačujejo 20 DKK (okoli 2,68 € op. ured.). V tem kriznem času je prodaja upadla za približno dve tretjini. In vendar nadaljujemo s tiskanjem, ne da bi bralce/kupce preusmerjali v naročnine ali digitalne nadomestke. O tem smo seveda razpravljali, vendar smo ugotovili, da je pomembno ostati zvest svojemu poslovnemu modelu.

Foto: arkiv Hus Forbi

Zdi se, da so vladni ukrepi za zaustavitev širjenja virusa na Danskem delovali. Zdravstveni sistem še vedno deluje. Umrlo je 139 ljudi, 517 jih je v bolnišnici, ta številka se vztrajno niža. Med epidemijo koronavirusa smo izdali izredno številko, večina zgodb pa je o brezdomnih, ki se spopadajo s preživetjem v teh težkih časih. Naslovna zgodba se nanaša na intervju z osebo, ki je bila brezdomna, kriminalizirana in je imela prepovedan dostop do centra Kopenhagna. Njen primer je prišel na sodišče, ki je presodilo, da je policija kršila zakon. Dobila je le simbolično odškodnino – zelo kritična je do tega, kako jo je javnost odrinila in stigmatizirala.

Zdi se, da so v tej situaciji vladni ukrepi, nastrojeni proti brezdomnim, začasno zaustavljeni. Premier je v nagovoru dejal: »V tej situaciji moramo prositi tiste, ki so šibki, da bodo močni.« *Hus Forbi* je na Twitterju odgovoril »Obljubimo, da bomo močni« in od predsednika vlade dobil vseeček. Naša moč temelji na solidarnosti, enotnosti, dobrem vodstvu, modrih odločitvah in odločnosti. *Hus Forbi* je na aprilsko naslovnico, na kateri je objavljena tudi donacijska telefonska številka, prek katere lahko kdorkoli enostavno in takoj donira sredstva, uvrstil prodajalca Simona Nielsena (na fotografiji). Biti junak cestnega časopisa ni kar tako.

* Dobeseden prevod besedne zveze *Hus Forbi* je »brez hiše«, vendar pa fraza na Danskem pomeni tudi »to ni moj problem« ali »ne nadleguj me s tem«.

Poul Struve Nielsen, Hus Forbi/INSP.ngo
Priredil in prevedel Jean Nikolić

MAMA, MOJ ANGEL

Bil je vroč avgustovski dan. Za soboto je bilo na pokopališču malo ljudi. Ko smo čakali, da pripeljejo rože in posodico s tvojim pepelom, so se nam pridružile še gospe, tvoje prijateljice iz Zavoda Franko. Neizmeren občutek hvaležnosti me je prevzel, ko sem jih gledala izstopiti iz avta. Čeprav nas je bilo na pogrebu malo, smo bili tam sami iskreni ljudje, tisti, ki smo ti v zadnjih letih stali ob strani na tvoji trnjevi poti. Slovesnost se je kmalu začela in odšli smo za pogrebniiki, v tišini, vsak s svojimi mislimi. Mali Peter mi je bil še v največjo uteho, ni se še zavedal resnosti situacije in nehote me je prisilil, da sem se zbudila iz svojega razmišljanja o naših zadnjih skupnih dnevih, tednih, mesecih. Kot že večkrat sem kar slišala tvoj glas, kako mi prigovarja, naj bom zbrana, predvsem pa hvaležna, da se je odvilo tako, kot se je. Vem, tvoje življenje bi se lahko končalo že ob več prilikah, sploh me je bilo strah za tvoje preživetje, ko si bila brezdomka na ulici in je bila tvoja edina družba steklenica vina. Kakšna bolečina me objame, ko pomislim na tiste čase! Kako nemočno sem se počutila. Iz misli me je zopet iztrgal Peter. Pogrebec je raztrosil pepel in vesela sem bila, da si si v zadnjih tednih premislila glede žarnega pokopa in se odločila za raztros pepela. Vem, zakaj. Vedela si, da boš tako svobodna, vrnjena v naravo, ki nas je ustvarila, in ta mirni zeleni kotiček je odražal ne le mir in dajal občutek svobode, ampak je bil tudi košček travnika, po katerem zdaj lahko tekaš s svojimi novimi prijatelji. Ne boš več osamljena in sama. Tvoje ime bo za vedno ostalo vklesano v kamen, prav tako kot bodo ostali v nas naši skupni spomini. Po poti nazaj do vežice so se tudi prav vse gospe iz Zavoda Franko strinjale z mano, da te kar čutijo, ta občutek miru je bil prav neverjeten. Vsaj za kratek čas te je zasleplil s mislijo, da še nisi odšla. Vsaj ne povsem. Ker kdor živi v spominu drugih, ni mrtev, je samo oddaljen. Mrtev je tisti, ki ga pozabijo. Zdaj si tam, kjer solze ne bolijo in sanje oživijo ... In zreš, kar oko še ni videlo in slišiš, kar uho ne slišalo ... Zdaj si na drugi strani. Draga mama, vesela sem, da sva zdaj bližje. Vsak dan te bom lahko obiskala. Kadar pa te ne bom mogla, imam doma na polički v sobi mali oltarček z najinimi slikami, angelčkom, svečo, križem in krasno črno žametno škatlico, v katero so mi pred slovesnostjo dali žličko pepela. To je ena od redkih stvari, ki me pomirja; želela si si biti z mano in mojo družinico in zdaj se je ta, tudi moja želja uresničila. Kadar mi je ponoči hudo (ponoči je najhujše), pridem k tebi po uteho, čeprav

Foto: Lisa Runnels

navadno dolgo traja, da jok poneha. O, kako te pogrešam! In najine vsakodnevne, dolge telefonske pogovore ... Srce me je dobesedno bolelo, ko sem držala telefon, čakala na odziv, pa ga ni bilo. In kako pogrešam naša skupna nedeljska kosila, ki sta jim obvezno sledila še sprehod ob Dravi in pot do najbližje slaščičarne ...

Znala si gledati s srcem in dušo in v nas zaznati tisto globlje in bistveno. Nikoli nisi bila površinska. Naučila si me razumevanja, skromnosti in hvaležnosti. Zaradi tebe sem se naučila odpustiti, v vsakem človeku poiskati dobro. Privzgojila si mi ljubezen do knjig, branja in pisanja, ki je postalo moj ventil za sproščanje. Nič več kemije, že šesto leto. Lahko si ponosna name. V prostem času pišem knjigo, o kateri sva se pogovarjali že pred mnogimi leti. Posvečena bo tebi in mojemu sinu, saj sta moja največja učitelja. Zaradi tebe sem danes to, kar sem in hvaležna sem ti za to.

Pridejo dnevi, ko me prevzame žalost, predvsem ob praznikih. Božič ni bil isti brez tebe in tudi tvoje čestitke za moj rojstni dan poštar ni prinesel. V Mariboru že dolgo nisem bila, preveč boleče bi bilo hoditi po ulicah, kjer sva skupaj hodili po nakupih, sprehodih. Res da je minilo že osem mesecev, od kar si se za vedno poslovila od nas, ampak bolečina je še vedno zelo močna.

Mama lastovka je odletela na jug in ne bo se vrnila. Kot mala lastovička imam zdaj svojo družinico, v kateri prevladujeta ljubezen in razumevanje. Počutimo se varne, saj vemo, da mama, angel moj, dobro paziš na nas. Pozdravljena do snidenja na drugi strani, kjer se bomo nekoč zopet srečali.

Pogreša te tvoja lastovička Klaudia

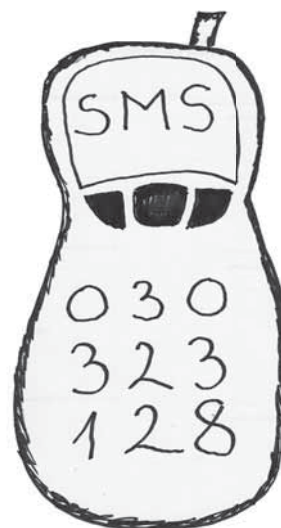
NA PREŠERNOVEMU TRGU V LJUBLJANI SE SREČATA KRAVA IN OSEL.
OSEL VPRAŠA KRAVO: »KAM GREŠ PA TI TAKO UREJENA, SAJ VENDAR RAZSAJA COVID-19?«
KRAVA ODGOVORI: »GREM V INDIJO, TAM BOM POSTALA SVETNICA.«
NATO KRAVA VPRAŠA OSLA: »KAM GREŠ PA TI?«
OSEL ODGOVORI: »JAZ GREM V PARLAMENT, BOM POSTAL POLITIK.«

GREGOR B. HANN

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI K KOMENTIRANJU!

13. 5. >> Dober večer, pred časom sem na avtobusni postaji pred Filofaksom naletela na knjigo *Ethik der Ästhetik* z vašo telefonsko številko. Ker je avtobus pripeljal ravno, ko sem jo prijela v roke, nisem preveč razmišljala in sem jo vzela. Tako, da zdaj vam pišem, ne vem, ampak hvala za knjigo! Lep večer! Alina
Op. ured.: knjige na postajališčih LPP puščamo v sklopu akcije Podari knjigo. Idejni vodja in raznašalec je Taubi.

035
KRALJI
ULICE

ČASOVNICA ZAČASNE PREKINITVE DISTRIBUCIJE ULIČNIH ČASOPISOV

Švicarski ulični časopis *Surprise* je sestavil časovnico začasne prekinitve distribucije in ponujanja uličnih časopisov s celega sveta za čas koronavirus ukrepov. Večina jih sedaj izhaja v PDF spletni obliki, ponekod pa jih še vedno tiskajo in ponujajo na ulicah, v knjigarnah in supermarketih.

NISO PRISOTNI NA ULICAH:

- 28. februar: Scarp de' tennis, Italija
- 10. marec: Zebra, Južna Tirolska, Italija
Hecho en Bs As, Buenos Aires, Argentina
- 12. marec: Homeward Street Journal, Sacramento, ZDA
Asfalt, Stavanger, Norveška
- 13. marec: =Oslo, Oslo, Norveška (na ulicah od 27. 4.)
Sorgenfri, Trondheim, Norveška
Kupfermuckn, Linz, Avstrija
Street Roots, Portland, ZDA
20er, Innsbruck, Avstrija
- 14. marec: Kralji Ulice, Ljubljana, Slovenija
StreetZine, Dallas, ZDA
- 16. marec: Shedia, Grčija (na ulicah od 13. 5.)
Bodo, Bochum/Dortmund, Nemčija
BISS, Munich, Nemčija
Strassenkreuzer, Nuremberg, Nemčija
Asphalt, Hanover, Nemčija (na ulicah od 30. 4.)
Lice v Lice, Skopje, Severna Makedonija
Apropos, Salzburg, Avstrija (na ulicah od 30. 4.)
Abseits, Osnabrück, Nemčija
Zeitschrift der Strasse, Bremen, Nemčija
Peatón, Pura, Peru
- 17. marec: Denver Voice, Teksas, ZDA
The Curbside Chronicle, Oklahoma City, ZDA
Surprise, Švica (na ulicah od 29. 5.)
Drobs, Dresden, Nemčija
The Springs Echo, Colorado Springs, ZDA
Megaphon, Graz, Avstrija
- 18. marec: L'Itinéraire, Montréal, Québec, Kanada
Straatnieuws, Utrecht, Nizozemska

- The Bridge, Memphis, ZDA
- 19. marec: Toledo Streets, Ohio, ZDA (na ulicah od 1. 6.)
Hinz&Kunzt, Hamburg, Nemčija
- 20. marec: Hempels, Kiel, Nemčija
Megaphone, Vancouver, Kanada
Streetvibes, Cincinnati, ZDA
Ocas", Sao Paulo, Brazilija
- 23. marec: Kippe, Leipzig, Nemčija
Straatnieuws, Den Haag/Rotterdam, Nizozemska
Big Issue North, Manchester, VB
The Big Issue, VB
Street Sheet, San Francisco, ZDA
One Step Away, Philadelphia, ZDA
- 24. marec: Mi Valedor, Mexico City, Meksiko
Spare Change News, Cambridge/Boston, ZDA
Ireland's Big Issue, Dublin, Irska
The Big Edition, Kamloops, Kanada
- 25. marec: Iso Numero, Finska (na ulicah od 1. 6.)
Liceulice, Beograd, Srbija (na ulicah od 11. 5.)
Real Change, Seattle, ZDA (na ulicah od 1. 6.)
- 26. marec: Street Sense Media, Washington DC, ZDA
- 27. marec: The Big Issue, Avstralija
The Big Issue, Južna Afrika
- 1. april: Marie, Vorarlberg, Avstrija
CAIS, Lizbona, Portugalska
- 6. april: StreetWise, Chicago, ZDA
- 8. april: Nota Bene, Bratislava, Slovaška

NA ULICAH PRISOTNI:

- The Big Issue, Japonska
- The Big Issue, Južna Koreja
- The Big Issue, Tajvan
- Faktum, Gothenburg, Švedska
- Situation Sthlm, Stockholm, Švedska
- Z!, Amsterdam, Nizozemska
- Hus Forbi, Danska
- Augustin, Vienna, Avstrija (ukinili ponujanje za pet dni, nato nadaljevali)
- Trott-war, Stuttgart, Nemčija
- Draussenseiter, Cologne, Nemčija
- Fiftyfifty, Dusseldorf, Nemčija
- The Contributor, Nashville, ZDA
- Ulične svetiljke, Zagreb, Hrvaška (na ulicah od 4. maja)

Sestavila Sara Winter Sayilir, Surprise/INSP.ngo
Za Kralje priredil Jean Nikolič

ŠTAJERSKA KRIŽANKA S PREČKAMI IN PREGOVOROM

Štajersko križanko s prečkami, ki nima opisov besed in kjer zamenjujejo črna polja v desnem liku debelejšje prečke, rešujete tako, da najprej rešite besede v levem liku izpolnjevanke in nato s pomočjo števil prenesete črke v križanko, kjer so označeni kvadrati po vrsti od 1 do 119.

Prav tako lahko prenesete črke iz križanke s pomočjo oznak

v kvadratih v izpolnjevanke v polja od 1 do 7, če ste katero od besed uganili z le nekaj znanimi črkami. Ob pravilni rešitvi križanke se vam bo v drugem in šestem stolpcu križanke izpisal baskovski pregovor. Pod likoma je podanih nekaj opisov manj znanih besed.

A	OKRASNA ZIMZELENA GRMIČASTA RASTLINA	6	72	31	13	3	5	34	1-H4	2-H3	3-A5	4-B6	5-A6	6-A1	7-F1
B	SLOVENSKA POP-ROCK SKUPINA IZ IZOLE	25	40	17	42	11	4	26	8-G3	9-D3	10-K3	11-B5	12-S2	13-A4	14-H7
C	IJUBLJANSKO KOPALIŠČE	28	38	29	47	51	30	43	15-G2	16-G1	17-B3	18-D7	19-L3	20-E3	21-K1
D	AM. FILM IZ LETA 1997 (FIERCE CREATURES)	77	41	9	50	60	35	18	22-J3	23-E6	24-H2	25-B1	26-B7	27-E2	28-C1
E	TAJENJE, NEPRI-ZNAVANJE BOGA, BREZBOŠTVO	46	27	20	62	114	23	107	29-C3	30-C6	31-A3	32-K6	33-H5	34-A7	35-D6
F	USNJE IZ GOVEJE KOŽE	7	59	48	78	87	44	56	36-P5	37-P2	38-C2	39-H6	40-B2	41-D2	42-B4
G	ŽENSKA, KI SODI	16	15	8	49	89	58	57	43-CZ	44-F6	45-N6	46-E1	47-C4	48-F3	49-G4
H	OBČUTEK, DUŠEVNO STANJE	85	24	2	1	33	39	14	50-D4	51-C5	52-J1	53-M1	54-L2	55-M5	56-F7
J	REAKCIJA NA VPRAŠANJE	52	61	22	71	80	86	66	57-G7	58-G6	59-F2	60-D5	61-J2	62-E4	63-L4
K	ZABAVNO ODRSKO DELO	21	65	10	68	75	32	88	64-M3	65-K2	66-J7	67-L6	68-K4	69-P3	70-M6
L	SNOVI, NASTALE V NARAVI	82	54	19	63	98	67	73	71-J4	72-A2	73-L7	74-P1	75-K5	76-N7	77-D1
M	LIK OMEJEN S KONCENTRIČNIMA KROŽNICAMA	53	92	64	100	55	70	79	78-F4	79-M7	80-J5	81-N2	82-L1	83-N3	84-O5
N	TROPSKA RASTLINA; TUDI KASAVA	117	81	83	110	104	45	76	85-H1	86-J6	87-F5	88-K7	89-G5	90-O2	91-O6
O	AM. ČRNSKI BOKSAR Z VZDEVKOM SUGAR (RAY, ROJ. 1956)	96	90	112	99	84	91	119	92-M2	93-R5	94-P4	95-P6	96-O1	97-S3	98-L5
P	POLOTOK V SREDNJI AMERIKI (YUCATAN)	74	37	59	94	36	95	101	99-O4	100-M4	101-P7	102-R1	103-S1	104-N5	105-R7
R	SKUPINA STROKOVNJKOV, VODILNIH USLUŽB. V POJETJU	102	115	111	108	93	116	105	106-S6	107-E7	108-R4	109-S7	110-N4	111-R3	112-O3
S	RAZ(PRE)DELEK ZA VNAŠANJE (NPR. ČASOPIS. STOLPEC)	103	13	97	109	118	106	113	113-S7	114-E5	115-R2	116-R6	117-N1	118-S5	119-O7

Sestavil: Jože Paurman

ACRIDIN - dušična izhodiščna snov za zdravila, **AZOIMID** - vodikov azid, **DEBOULE** - baletna figura, **NAZARIJ** - po legendi prvi koprski škof

IZPOLNJEVANKA: AZALEJA, FARAONI, ILIRIJA, ZVERINE, ATEIZEM, KRAVINA, SODNICA, POČUTJE, ODGOVOR, KABARET, RUDNINE, KOLOBAR, MANIOKA, LEONARD, JUKATAN, KOLEGIJ, RUBRIKA.

KRIŽANKA - vodoravno: UČENJAK, DEBOULE, OSREDEK, GEOFITI, IJA, ETAN, TULJAVA, ANKARAN, RIO, KUBA, ACRIDIN, LARNAKA, OZEJ, RAZ, VRVARNA, POITIER, OGA, ALBI, NON, KROJ, KMER, ILO, AZOIMID. Navpično: UDO, GITA, RALO, VPONKA, če se junica z rogom z, EBRO, ALK, ORR, EVIAN, EO, NOE, FEJAKINJA, TA, KRI, JUDITA, RUDAR, RIL, RIM, aletava, bika ne boli, KEK, INANA, NAZARIJ, OD.

ZADRUGA STARA ROBA, NOVA RABA SO. P., POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA PRESELIMO VAS

Nudimo:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNJENJE OBJEKTOV, DEMONTAŽO IN MONTAŽO POHIŠTVA, BELJENJE, PO DOGOVORU
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU

Pokličite 059 010 075 med delovniki od 8.00 do 16.00.

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3-10 oseb. Traja 1,5-2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojene in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI IN PETKI OB 17.00.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- TURE@KRALJULICE.ORG

- FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA

037
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

ČE BI BILI RAČUNALNIKI ZARES PAMETNI, BI ŽE IZRAČUNALI DOBRO ŽIVLJENJE ZA VSE.

JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

				AVTOR SLIKE IN KRIŽANKE JOŽE PAUMAN	IT. FILMSKA IGRALKA (GINA)	POLITIČNA ALI VOJAŠKA ZVEZA DRŽAV	PESNIŠKA ZBIRKA TOMAŽA ŠALAMUNA LETA 2011	GORA V ŠVICI (Piz ...)	NAJBOLJ BRANA AMERIŠKA HUMORIST. REVUJA	SVALJEK, CMOČEK	NAREEDITI KAJ MANJ BOLEČE MANJ NEPRIJETNO	STAROST- NA OSLA- BELOST	OZEK IN TANEK KOS BLAGA
				POŽREŠ- NOST									
				AVTO, STAR VEČ KOT 50 LET									
				ITALIJANSKA FILMSKA IGRALKA (AMANDA)				ROMNSKA TEKAČICA MELINTE ŽUPNIK (NE- SPOŠTLJIVO)					
				BIVANJE, OBSTAJANJE ČLOVEKA POGOVORNO					PRITISK GUM- BA NA MIŠKI RAČUNALNIKA SL. IGRALEC (RADO)				
				OSEBNI ZAIMEK			ALFI NIPIČ			IVAN LAH			OSEBA IZ BIBLIJE, JUDOV SIN
				ZRAKO- PLOVEC			AVTOMO- BILSKA OZNAKA TRSTA			DAJALKA KREDITA, UPNICA			
SLIKA V AKRILU VELIKOSTI 70X100 cm	HITER UMIK IZ STRAHU, BEŽANJE	DEL TELES, KI SE UPORA- BLJA ZA PRE- MIKANJE ALI PRIJEMANJE	TIFUSAR V FILMU ČUDO- VITI PRAH (BOGOMIR) VINKO OŠLAK						TEBANSKI KRALJ, KREONT MAJHEN KLANEC				
NEMŠKI ZOOLOG (THEODOR, 1862 -1915)						OBČINA Z NAJKRAJ- ŠIM IMENOM	NAVADNO SLABOTEN ČLOVEK, KI POČASI, TEŽKO HODI						
STROKOV- NJAKI ZA EKOLOGIJO							SINTETIČNO MAMILO				TENZING NORGAY		
							RIMSKA 1001				JED IZ RIBJIH IKER		
JAPONSKA JAMIZNA IGRA Z BELIMI IN ČRNIIMI KAMENČKI			UGANKAR IZREDNO MOČEN TROPSKI VIHAR,									POT, ZLASTI ZAPROMET Z VOZILI	DELOVNA SKUPINA
POTUJOČE SKUPINE PASTIRJEV IN PASTIRSKIH LJUDSTEV						GLAVNI VEZNIK POLOŽAJ KOGA GLEDE NA UGLED			SPODNJI DEL PASJE NOGE LINDA EVANS				
DELAVEC V ČREVARNI							BITJE, KI LAHKO GOVORI ODŽAGAN KOS DEBLA						
DEL KRAJA PRI GROSUPLJEM													
IME VEČ PAPEŽEV						REAKCIONAR, NAZADNJAK KATHY IRELAND							
PAPEŽEV/ LETNI DOHODEK						MESTO V NOTRANJI DALMACIJI OB REKI KRKI				ME HRVAŠKE ROKOMETA- ŠICE ILEŠ			
PLOŠČA, NA KATERO SE PRITRDIJO RAZSTAVNI LEPŠKI						PRIPOMOČEK ZA ŠIVANJE, ŠIVANKA				ŽELVA IZ JUŽNE AMERIKE			

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne križanke, ki so: Janez Košir iz Lukovice, Rajko Milinkovič iz Škofljice ter Mateja Sušina in Branka Botič iz Ljubljane.

A-POO-CALYPSE

Dedek, povej
nam kakšno zgodbo
iz starih časov.

Preden se je začela
velika vojna za
toaletni papir
leta 2020,
smo ga imeli
toliko, da smo

ga lahko metali
po tujih hišah
in obešali
po drevesih
naših
sovražnikov.

Št. 168

MAJ & JUNIJ
2020

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEDIK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

HOTEL
KORONA

